

STUDII DE ATELIER. CERCETAREA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN ROMÂNIA
WORKING PAPERS IN ROMANIAN MINORITY STUDIES
MŰHELYTANULMÁNYOK A ROMÁNIAI KISEBBSÉGEKRŐL

Nr. 34

Kiss Dénes

SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL MINORITĂȚILOR ETNICE DIN ROMÂNIA

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Cluj-Napoca, 2010

STUDII DE ATELIER. CERCETAREA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN ROMÂNIA
WORKING PAPERS IN ROMANIAN MINORITY STUDIES
MŰHELYTANULMÁNYOK A ROMÁNIAI KISEBBSÉGEKRŐL

■ Nr. 34:

Autor: Kiss Dénes

Titlu: *Sistemul instituțional al minorităților etnice din România*

■ Coordonator serie: Iulia Hossu, Horváth István

© INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE
Cluj-Napoca, 2010
ISSN 1844 – 5489
www.ispmn.gov.ro

■ Lecturare: Marius Lazăr

■ Corectură text: Anca-Lucia Sârbu

■ Concepție grafică, copertă: Könczey Elemér

■ Tehnoredactare: ROXER Grup - Colorama Cluj-Napoca

■ Tipar: www.colorama.ro

Opiniile exprimate în textul de față aparțin autorilor și ele nu reflectă
în mod obligatoriu punctul de vedere al ISPMN și al Guvernului României.

■ KISS DÉNES este sociolog și activează în cadrul Facultății de Sociologie și Asistență Socială, UBB Cluj-Napoca. Experiență relevantă de cercetare în domeniul sectorului nonprofit, în sociologia religiilor și a ruralului.

E-mail: kissdenes2000@yahoo.com

■ KISS DÉNES is a sociologist and he teaches at BBU, the Faculty of Sociology and Social Work. His research areas are: NGO, sociology of religion and sociology of rural areas.

E-mail: kissdenes2000@yahoo.com

Rezumat

■ Prin studiul de față se încearcă realizarea unei analize comparative a instituțiilor minorităților etnice din România. Scopul analizei este, în primul rând, elaborarea unui model instituțional minoritar care să explice caracterul vieții instituționale a minorităților incluse în analiză. Pe lângă acest scop științific, s-a dorit totodată ca prin acest text să se contribuie la o cunoașterea mai bună a acestor instituții și la accesibilizarea lor.

Studiul este structurat în trei capitole. Primul este o tentativă de elaborare a bazei teoretice a analizei, având ca rezultat final conturarea modelului instituțional al minorităților. În al doilea capitol sunt prezentate caracteristicile sferei instituționale minoritare iar în ultimul capitol este prezentat și caracterizat pe rând sistemul instituțional al fiecărei minorități incluse în analiză.

Abstract

■ Having the objective to draw a minority institutional model, the present study analyzes the ethnic minority organizations from Romania in a comparative perspective. At the same the study intends to increase knowledge about, and to facilitate access to these minority institutions.

The study contains three chapters: the first lays down the theoretical basis for drawing the institutional model; the second chapter presents the features of the minority institutional sphere; while the last chapter details the institutional system of each minority included in the analysis.

Cuprins

SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL MINORITĂȚILOR ETNICE DIN ROMÂNIA

1. Către un model teoretic al sistemelor instituționale minoritare ■ 5
 - 1.a. Sistemul instituțional al societăților moderne ■ 5
 - 1.b. Modelul diferențierii funcționale a instituțiilor și sistemul instituțional al societăților minoritare ■ 7
 - 1.c. Probleme definiționale și metodologice ■ 8
 - 1.d. Factori care determină caracterul sistemelor instituționale minoritare ■ 9
 - 1.e. Tipuri de sisteme instituționale minoritare ■ 10
2. Câteva caracteristici ale sectorului nonprofit minoritar ■ 13
3. Instituțiile minorităților etnice din România ■ 15
 1. Instituțiile minorității rome ■ 15
 2. Instituțiile minorității ucrainene ■ 22
 3. Instituțiile minorității germane ■ 24
 4. Instituțiile minorității ruso-lipovene ■ 26
 5. Instituțiile minorităților turcă și tătară ■ 27
 6. Instituțiile minorității sârbe ■ 28
 7. Instituțiile minorității slovace ■ 30
 8. Instituțiile minorității bulgare ■ 31
 9. Instituțiile minorității croate ■ 32
 10. Instituțiile minorității elene ■ 33
 11. Instituțiile minorității evreiești ■ 34
 12. Instituțiile minorității cehe ■ 36
 13. Instituțiile minorității poloneze ■ 37
 14. Instituțiile minorităților italiene ■ 37
 15. Instituțiile minorității armene ■ 38
 16. Instituțiile minorității albaneze ■ 39
 17. Instituțiile minorității rutene ■ 40
 18. Instituțiile minorității macedonene ■ 40
- Anexă ■ 41
- Bibliografie ■ 43

SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL MINORITĂȚILOR ETNICE DIN ROMÂNIA

■ Importanța instituțiilor minorităților nu necesită argumentare. Cum instituțiile în general constituie cadrele vieții sociale, cele ale minorităților sunt importante pentru viața minoritară. Astfel cunoașterea mai aprofundată a acestora, înțelegerea modului în care funcționează și se reproduc sunt de o importanță deosebită pentru viața acestor comunități.

În studiul de față încercăm să realizăm o analiză comparativă a instituțiilor minorităților etnice (în continuare numite „minorități”) din România. Această analiză are loc după ce anterior am efectuat mai multe cercetări legate de instituțiile minorității maghiare (Csata – Kiss, T. – Kiss, D 2005; Kiss 2006a; Kiss 2006b) și este de fapt o extindere a acestor analize asupra tuturor minorităților din țară. Scopul analizei este, în primul rând, elaborarea unui model instituțional minoritar care să explice caracterul vieții instituționale a minorităților incluse în analiză. Pe lângă acest scop științific, dorim totodată ca prin acest text să contribuim și la cunoașterea mai bună a acestor instituții, și la accesibilizarea lor. În acest scop am sistematizat instituțiile analizate și într-o bază de date accesibilă pe internet, care în viitor va putea fi actualizată și lărgită.¹

Studiul nostru este structurat în trei capitole. Primul este o tentativă de elaborare a bazei teoretice a analizei, având ca rezultat final conturare modelului instituțional al minorităților sus-menționat. În al doilea capitol prezentăm caracteristicile sferei instituționale minoritare din macro-perspectivă, iar în ultimul capitol prezentăm și caracterizăm pe rând sistemul instituțional al fiecărei minorități incluse în analiză.

1. Către un model teoretic al sistemelor instituționale minoritare

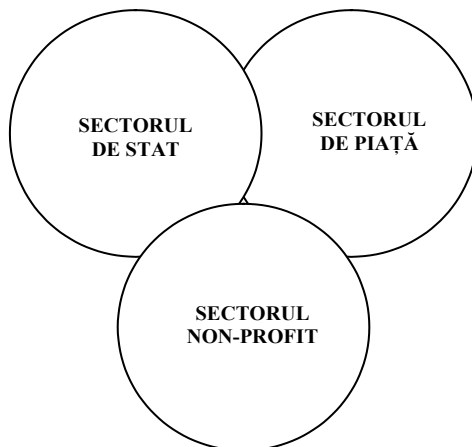
1.a. Sistemul instituțional al societăților moderne

■ O modelare a sistemului instituțional al societăților moderne putem găsi în literatura sectorului nonprofit. Scopul acestor modele este stabilirea locului organizațiilor nonprofit în sistemul instituțional. În această privință, conform lui Evers și Laville, se pot distinge două modele ale sistemelor instituționale (Evers, A – Laville, J.L. 2004). În modelul tradiției americane se disting trei tipuri de instituții, respectiv

1 Aici menționez faptul că am utilizat în studiul meu baza de date rezultată în urma cercetării efectuate de către ISPMN pe parcursul perioadei 2007-2008: Cadastrul instituțiilor minorităților naționale, ce este accesibilă la ora actuală și online la adresa: <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/institutii/>. Precizez că în analiza mea am utilizat baza de date actualizată până în luna martie a anului 2009 – de la acel moment până în prezent au fost adăugate, cu ajutorul reprezentanților instituțiilor minorităților naționale, o serie de date menite să ofere o imagine cât mai completă asupra acestor instituții.

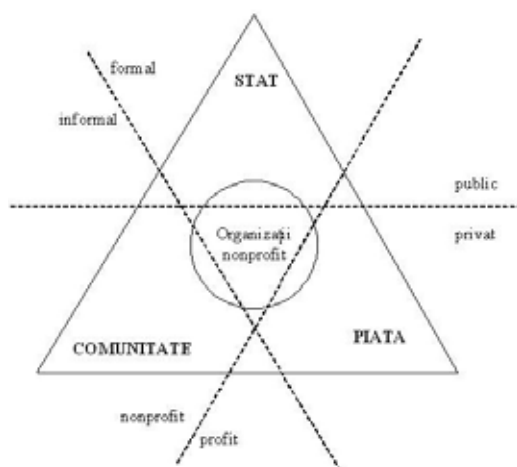
trei sectoare instituționale, sectorul guvernamental, piața și sectorul nonprofit, care sunt considerate echivalente (Fig. 1).

Figura 1. Împletirea sectoarelor de stat, de piață și civil în modelul american

În schimb, tradiția europeană a cercetării sectorului nonprofit a elaborat un model teoretic în care, pe lângă sferile instituționale amintite mai sus, sunt incluse și instituțiile sferei private, comunitățile. Instituțiile statului, cele ale pieței, respectiv ale vieții private alcătuiesc un model tripolar, sectorul nonprofit situându-se în punctul de întâlnire al acestor sectoare. Astfel, în acest model, sectorul nonprofit nu constituie o sferă instituțională separată, ci o zonă de tranzit între cele trei sfere principale. Un alt punct forte al acestui model este că include și o dimensiune a gradului de formalizare al instituțiilor, astfel creând posibilitatea de a aplica modelul și asupra grupurilor informale (Fig. 2).

Figura 2. Sistemul instituțional al statelor moderne, în teoriile europene ale sectorului nonprofit (după Evers, A – Laville, 2004)

Există un punct comun între cele două modele, și anume că satisfacerea formal-instituțională a nevoilor sociale în ambele modele se efectuează prin aceleași trei tipuri de instituții: cele de stat, cele ale pieței, respectiv cele nonprofit. Totodată, există un consens între cele două tradiții și în privința faptului că sectorul nonprofit are un rol de corecție: indiferent dacă este considerat o sferă de sine stătătoare

sau tranzițională, funcția lui în totalitatea sistemului este satisfacerea acelor nevoi care sunt neglijate de către stat și de către instituțiile pieței.

Piața poate satisface o nevoie socială în cazul în care importanța acesteia este atât de mare, încât satisfacerea ei poate fi oferită și ca un serviciu de piață, existând totodată și o „cerință” destul de mare, încât furnizorul să poată supraviețui pe piață. Astfel, interesul față de o anumită formă de dans („cererea”) poate fi atât de mare, încât învățarea sau prezentarea periodică a acestuia merită să fie organizate sub formă de serviciu de piață, adică sub formă de curs cu plată, respectiv reprezentare a unui grup de dans privat, oferită unui public plătitor.

Dacă însă cererea față de o practică socială nu atinge un anumit nivel sau dacă potențialii consumatori nu au capacitatea de plată necesară, nevoia respectivă rămâne nesatisfăcută, respectiv o practică culturală cum este dansul mai sus-amintit, practică ce este amenințată cu dispariția. În aceste cazuri poate interveni statul, asumându-și finanțarea unui asemenea curs sau a unui grup de dans. Statul însă, are tendința de a se ocupa de satisfacerea nevoilor sociale generale, astfel, fiind foarte posibil, ca nevoile mai particulare ale unor grupuri minoritare să rămâne nesatisfăcute (Salamon 1991). Din acest motiv, sectorul nonprofit merită să semnaleze nevoile de acest gen, pot căpăta o importanță deosebită.

Separarea dintre cele trei sectoare nu este neapărat rigidă: statul poate finanța atât instituții nonprofit cât și economice, dacă se consideră că activitățile lor sunt importante pentru societate. Odată cu criza statelor de welfare occidentale, acestea se folosesc tot mai mult de funcția coercitivă a sectorului nonprofit, și din motive de eficiență predau anumite servicii sociale actorilor acestui sector (Tvedt 1997). În scopul eficientizării finanțării acestor organizații statul poate asigura statut special anumitor organizații nonprofit, declarându-le de importanță publică și delegându-le funcții de redistribuire în finanțarea sectorului nonprofit (Ágh 1999). Aceste organizații se află deci, cel mai aproape de sectorul de stat, față de care cele mai îndepărtate sunt organizațiile „grassroot” fără nicio finanțare de stat. La rândul lor, actorii pieței pot și ei finanța actorii sferei nonprofit, prin sponsorizare.

1.b. Modelul diferențierii funcționale a instituțiilor și sistemul instituțional al societăților minoritare

■ Popular în științele politice, modelul sistemelor instituționale prezentat mai sus este doar unul dintre multele existente. Pentru analiza noastră, la fel de important este și un alt model, cel al sistemului instituțional diferențiat funcțional, creat în sociologie.

În societățile moderne complexe este necesară o mulțime uriașă de practici instituționalizate. Dintre acestea, cele cu profil asemănător (adică cele menite să satisfacă aceași funcție) se organizează în sfere de instituții relativ diferențiate, numite subsisteme, atingând astfel o eficacitate mărită. Acest tip de diferențiere a sferelor instituționale ale unei societăți se numește diferențiere funcțională și are ca rezultat separarea domeniilor politic, administrativ, economic, științific, educativ, religios, cultural etc. Subsistemul politic este alcătuit deci din acele instituții care constituie cadrele vieții politice, cel de învățământ din instituțiile de învățământ, începând de la grădinițe și până la școlile doctorale.

Ideea subsistemelor diferențiate funcțional nu se referă la gradul de formalizare a instituțiilor, nici la caracterul de stat, de piață sau nonprofit al acestora, ci la funcția avută în viața socială. Instituțiile organizate în jurul unei anumite funcții pot avea grade diferite de formalizare și pot fi atât de stat, cât și economice sau nonprofit. Așadar, subsistemul politic este alcătuit nu numai din partidele politice și parlament, ci și din acele fundații și asociații care sunt menite să urmeze scopurile unui anumit partid politic (de exemplu o fundație redistribuitoare, care în activitatea de redistribuție ia în considerare și anumite aspecte politice).

Un subsistem se compune deci parțial din instituții de stat și instituții economice, parțial din instituții nonprofit și parțial din instituții informale. Raportul acestora este însă schimbător. Din funcția de corecție a sectorului nonprofit rezultă că, în măsura în care pentru satisfacerea unei nevoi stau la dispoziție insuficiente instituții de stat sau de piață, se vor crea în acest scop instituții în sectorul nonprofit. Și, deși prin definiție sectorul amintit nu poate urma scopuri lucrative, în realitate și aceste instituții pot funcționa cu scop economic (Pralong 2004). Toate acestea sunt valabile și în cazul societăților minoritare: dacă există nevoi în raport cu un subsistem, dar pentru satisfacerea acestora nu stau la dispoziție instituții de

stat sau acestea stau la dispoziție în măsură insuficientă, subsistemul respectiv se dezvoltă în mai mare măsură în sectorul nonprofit.

Numărul subsistemelor reflectă complexitatea vieții sociale dintr-o societate, iar gradul lor de diferențiere este direct proporțional cu eficacitatea lor. În cazul unei societăți minoritare, bineînțeles că viața acesteia nu are loc în întregime în cadrul comunității etnice.² Multe aspecte ale vieții minoritarilor se desfășoară în cadre comune cu cele ale majoritarilor, adică în cadre instituționale ale majorității. Susținerea unei instituții a minorității proprii în scopul desfășurării unei activități, respectiv desfășurarea acesteia într-o instituție a majorității sunt procese influențate de o multitudine de factori. În principiu – conform argumentării noastre de mai sus – putem întâlni două situații extreme. Pe de o parte, putem presupune existența unor minorități care susțin toate subsistemele întâlnite în cazul societății majoritare, care își trăiesc deci viața socială în întregime în cadre instituționale (etnice) proprii. Pe de altă parte, ca extremitate, putem presupune existența unor minorități care își trăiesc viața socială aproape în întregime în cadre instituționale ale majorității, cu excepția unor instituții care realizează apartenența etnică (dacă ar lipsi și acestea din urmă, practic nu am putea vorbi despre existența minorității respective, și cu atât mai puțin despre existența unei societăți minoritare). În realitate însă, ce mai mare parte dintre minorități se află undeva între aceste două situații extreme, adică parțial își trăiesc viața în instituții ale majorității și parțial realizează o anumită viață socială minoritară specifică. Care dintre aspectele vieții de zi cu zi se desfășoară în instituții proprii, respectiv care dintre ele devin comune cu cele ale societății majoritare, poate diferi de la caz la caz, adică pot exista sisteme instituționale minoritare diferite. În cele ce urmează (după trecerea în revistă a unor probleme metodologice) vom încerca identificarea celor mai caracteristice tipuri de sisteme instituționale.

1.c. Probleme definiționale și metodologice

■ Analiza instituțiilor minoritare ridică o problemă definițională specifică, și anume când poate fi considerată o instituție ca fiind minoritară, etnică. Potrivit analizelor noastre anterioare, credem că se pot enumera cel puțin trei criterii pe baza cărora o instituție poate fi considerată etnică: autodefinirea instituției, auto-identificarea etnică a personalului/membrilor acesteia și limba funcționării.

Cel mai puțin problematică este situația în care o instituție se autodefineste drept instituție etnică (iar majoritatea instituțiilor formale își formulează explicit scopurile instituției în statutul de înființare sau de funcționare), scop care deseori apare și în denumirea instituției (de exemplu: Asociația Ornitologilor Maghiari din România).

Există situații, în primul rând în cazul minorităților mai numeroase, ce alcătuiesc o majoritate locală, în care anumite instituții nu se consideră ca fiind etnice, dar devin astfel datorită etniei personalului care asigură funcționarea instituției. O asociație maghiară de ciclism amator din București, dacă are ca scop ajutorarea practicării ciclismului de către maghiarii din București, se autodefineste ca și instituție etnică. O asociație asemănătoare, dar care funcționează în județul Harghita, nu-și mai formulează scopul ca fiind unul (și) etnic, ci pur și simplu oferă un cadru instituțional pentru cei care vor să practice ciclismul. Din punctul de vedere al unei analize macrosociale însă, cele două asociații oferă cadru instituțional pentru viața sportivă a membrilor etniei maghiare din România, ambele făcând astfel parte din sistemul instituțional minoritar maghiar.

Deseori însă nici în acest sens nu putem considera o instituție ca fiind minoritară sau majoritară, deoarece în multe cazuri minoritarii și majoritarii au instituții comune. În aceste cazuri, criteriul-cheie poate fi raportul etniilor ce alcătuiesc personalul. Dacă una dintre acestea este în majoritate, instituția respectivă poate fi considerată ca aparținând acesteia.

În cazul unei instituții în care activează membrii a două etnii, cu limbi diferite, caracterul etnic al instituției este reflectat de limba în care funcționează instituția, care de obicei este cea a majorității interioare. Limba, de altfel, creează în anumite cazuri situații specifice, lărgind categoria instituțiilor

2 Este o altă întrebare: dacă comunitățile etnice minoritare pot sau nu pot fi considerate societăți minoritare? În cadrul acestei analize nu dorim însă să deschidem o asemenea discuție, ci considerăm existența acestor societăți minoritare ca pe un dat.

care pot fi considerate etnice. Există situații, în mod caracteristic în cazul minorităților cu identitate dublă, în care personalul unei instituții categoric nu consideră instituția ca fiind minoritară (de exemplu o primărie), dar formând o majoritate în instituție, folosind limba proprie în funcționarea instituției respective, o transformă de fapt pe aceasta în instituție etnică, folosind-o drept cadru instituțional al propriei vieți etnice.

În analiza noastră am aplicat cea mai largă definiție a instituțiilor minoritare, și anume am considerat ca fiind minoritară orice instituție care în mod declarat urmează scopuri minoritare sau al cărei personal este alcătuit în mare parte din membrii unei minorități sau care are ca limbă de funcționare limba unei minorități.

Folosind această definiție, am recurs la două metode pentru inventarierea instituțiilor minorităților. Pe de o parte, am întocmit o listă a tuturor instituțiilor despre care erau disponibile informații pe internet (incluzând în analiză toate minoritățile care au reprezentare parlamentară, cu excepția celei maghiare³). Pe de altă parte, am completat lista sus-menționată a instituțiilor cu date obținute direct, prin interviuri și chestionare realizate cu liderii minorităților incluse. Am construit astfel două baze de date despre instituțiile minoritare, una mai amplă, conținând toate instituțiile găsite, și una mai restrânsă, care conține numai instituțiile accesate direct. Cea din urmă face parte deci din cea dintâi, dar conține date mai sigure. Totodată, chestionarele aplicate conțin semnificativ mai multe date față de cele găsite pe internet, această a doua bază de date a făcut posibilă o analiză mult mai detaliată a instituțiilor direct accesate.

Din păcate însă, la aplicarea chestionarelor am întâmpinat multe probleme practice, atât în contactarea instituțiilor vizate, cât și în privința disponibilității personalului acestora de a răspunde solicitării noastre, reușind să realizăm interviuri în relativ puține instituții. De altfel, numărul chestionarelor aplicate a fost redus și de decizia noastră de a restrânge această parte a analizei asupra instituțiilor formale, pe când prima parte a culegerii datelor a fost aplicată și pe segmentul instituțiilor informale. În acest mod am găsit 1005 instituții minoritare, reprezentanții a 160 dintre acestea completând și un chestionar.

1.d. Factori care determină caracterul sistemelor instituționale minoritare

■ Pe baza analizelor noastre putem enunța că există patru factori, care determină diferite tipuri de sisteme instituționale minoritare.

După cum a fost amintit în introducere, prelucrarea și interpretarea studiului de față nu este o analiză standard a politicilor publice, cel puțin din perspectiva dificultăților întâmpinate în definirea problemei. În cazul politicilor publice, din punct de vedere formal, nu voi urmări structura analizelor clasice, deoarece scopul primordial este descoperirea și descrierea, așadar, voi încerca să reflectez asupra subiectului din această perspectivă doar pe temeiul concluziilor.

1. Numărul membrilor minorității. Acest criteriu este important din punctul de vedere al complexității vieții sociale minoritare. Numărul mare de membri este condiția existenței unui număr suficient de specialiști necesari pentru funcționarea unui subsistem. La fel, numărul suficient de mare al membrilor este condiția ca o minoritate să poată constitui o piață etnică puternică.

2. Concentrarea teritorială a unei minorități. Distribuția teritorială – adică dacă o minoritate trăiește concentrat, formând o majoritate locală sau regională, ori dimpotrivă, trăiește dispersat în populația majoritară – exercită de asemenea un efect asupra sistemului instituțional. Majoritatea locală poate conferi caracter minoritar și unor instituții care de altfel nu erau create cu scop etnic, cum sunt de exemplu instituțiile administrației locale sau instituțiile învățământului de stat (fără majoritate locală, chiar dacă într-o școală există secție de predare în limba minoritară, instituția nu poate funcționa ca instituție etnică). Cele de mai sus sunt valabile și în cazurile când minoritatea formează o majoritate

3 Neincluderea minorității maghiare în partea empirică a acestei analize a avut două motive: pe de o parte sistemul instituțional maghiar a fost deja analizat, pe de altă parte includerea lui ar fi împovărat prea mult cadrul acestei analize. De altfel, concluziile analizelor minorității maghiare le vom folosi în elaborarea modelelor instituționale minoritare.

regională, prin această majoritate conferind caracter minoritar și unor instituții de nivel mai înalt (de ex. în județul Harghita și Consiliul Județean poate fi considerat instituție etnică).

3. Predominanța rurală sau urbană în rândul minorității. Caracterul rural sau urban al unei minorități devine important datorită caracteristicilor acestor tipuri de populații în general. După cum bine se știe, în România există încă diferențe semnificative între caracteristicile socio-economice ale mediilor urbane și rurale: în privința ocupațiilor (în rural dominând până astăzi agricultura, activitățile neagricole lipsind aproape complet), în structura capitalului uman, nivelul de școlaritate fiind mult mai dezavantajos în mediul rural (categoria celor cu studii superioare aproape că nu există în rural). Populația rurală este în dezavantaj și în privința infrastructurală și instituțională. Lipsa instituțiilor este deosebit de acută în satele aparținătoare centrelor de comune, în care adeseori nu există nicio instituție formală. Lipsa infrastructurii (de ex. lipsa accesului la internet) afectează funcționarea instituțiilor existente, respectiv creează probleme în înființarea instituțiilor noi. Este foarte probabil ca minoritățile alcătuite preponderent din populație rurală să împărtășească caracteristicile populației rurale în general, respectiv ca minoritățile urbane să aibă caracteristicile populației urbane în general (nivel de studii relativ înalt, eterogenitatea capitalului uman, condiții infrastructurale favorabile etc.).⁴

4. Nivelul de cunoaștere a limbii materne. În cazul minorităților care constituie totodată și comunități lingvistice, separarea instituțională de majoritate are cauze practice, de funcționare, în special când etniile conviețuitoare nu sunt bilingve. Cauzele practice pot fi completate și de motive simbolice, impunerea limbii unei etnii asupra altei etnii conviețuitoare reflectând relațiile de putere. Dar problema limbii creează o situație specifică și cazul în care limba minorității nu constituie un element esențial al identității etnice, sau majoritatea membrilor populației minoritare nu mai cunosc limba respectivă. În aceste cazuri, pe lângă faptul că reproducerea identității se leagă de anumite instituții speciale, în multe domenii separarea instituțională își pierde semnificația practică. Pe de altă parte, folosirea limbii majorității face accesibile aceste instituții și membrilor majorității (de ex. un teatru minoritar).

5. Existența unei „țări-mamă”, respectiv relația activă sau pasivă a acesteia cu minoritatea. Existența unei țări-mamă active poate influența în mai multe feluri sistemul instituțional minoritar. Cel mai adesea, aceasta contribuie financiar la sprijinirea instituțiilor etnice minoritare, dar poate furniza și capital uman pentru anumite instituții ale minorității (de ex. pedagogi pentru școlile minoritare).

1.e. Tipuri de sisteme instituționale minoritare

■ Pe baza criteriilor de mai sus pot fi distinse patru tipuri de sisteme instituționale minoritare, după cum urmează:

1. Modelul societății paralele – cazul maghiar

Factori determinanți:

- a. numărul mare al membrilor minorității (de alt ordin de mărime față de celelalte minorități), ce face posibilă funcționarea instituțiilor profesionale specializate;
- b. concentrare locală și regională frecventă;
- c. datorită numărului mare al membrilor, raportul rural/urban al populației este echilibrat, asemănător cu cel al majorității;
- d. detașare lingvistică accentuată;
- e. prezența activă a unei țări-mamă.

4 Diferențele socio-economice dintre mediile urbane și rurale din România sunt descrise de către mulți autori, vezi în acest sens de exemplu pe Vedinas (2001).

Acest tip de sistem instituțional minoritar este aproape o copie completă a celui majoritar, care conține toate subsistemele societății majoritare. Este semnificativ și numărul instituțiilor de stat care funcționează ca instituții minoritare, dar multe dintre instituțiile echivalente instituțiilor de stat majoritare funcționează sub forma nonprofit, din denumirea lor nefiind neapărat deductibilă analogia lor cu anumite instituții de stat. În administrație multe primării funcționează ca instituții minoritare, iar acestea sunt adeseori completate de instituții nonprofit. În două județe chiar și unele instituții teritoriale ale administrației publice funcționează ca instituții etnice. În subsistemul de învățământ există o vastă rețea instituțională, cu întreaga sa structură verticală, subsistemul științific funcționând și el într-un cadru instituțional propriu (cel din urmă aproape exclusiv în sectorul nonprofit). Minoritatea are un subsistem religios propriu (biserici etnice, completate cu un segment important de organizații nonprofit și instituții informale). Datorită numărului mare al membrilor minorității, subsistemul politic are șansa de a desemna mai mulți reprezentanți în parlament, ceea ce are ca rezultat un sistem politic pluripartidist propriu. Sfera politică include și ONG-uri redistribuitoare, controlate politic, menite să finanțeze sectorul nonprofit propriu. Subsistemul cultural este de asemenea dezvoltat; datorită majorității locale multe instituții culturale finanțate de administrația locală (cămine culturale, biblioteci) pot funcționa ca instituții etnice. Pe lângă acestea există și instituții culturale susținute direct de către stat, cum sunt teatrele, operele, studiouri de radio și televiziune, reviste culturale etc.

Se pare că în special domeniul culturii creează posibilitatea înființării unor instituții economice private, ca de exemplu posturi radio și reviste care vizează cultura de masă, dar există și unități de învățământ private (mai ales grădinițe și universități). În susținerea acestui sistem complex de instituții un rol important îl are țara-mamă, care contribuie substanțial la finanțarea amplului sector nonprofit. Fără implicarea activă a țării-mamă probabil că acest tip de sistem instituțional ar fi imposibil de susținut. În prezent, doar sistemul instituțional maghiar funcționează ca „societate paralelă”, dar până nu demult și cel german era asemănător.

2. Sistemul instituțional al minorităților rurale cu majoritate locală

Factori determinanți:

- a. populație relativ mică, de alt ordin de mărime față de populația majoritară;
- b. concentrare locală (eventual și regională) semnificativă, dar care din cauza dimensiunii reduse a populației nu conduce la constituirea unei majorități la nivel județean;
- c. cea mai mare parte a populației minoritare trăiește în mediul rural, din această cauză nu constituie nici în orașe o majoritate locală, are un nivel de școlaritate mai redus decât media pe țară și este în mare măsură ocupată în agricultură;
- d. cunoașterea limbii materne, respectiv separarea lingvistică față de majoritate este semnificativă; sunt frecvente comunitățile locale (rurale) omogene etnic;
- e. alte subtipuri pot rezulta în funcție de relația activă sau pasivă a țării-mamă (dacă există) cu minoritatea.

Acest sistem de instituții este determinat în primul rând de predominanța populației rurale (actuale sau din trecutul apropiat). Nivelul scăzut de școlaritate ce rezultă din caracterul rural are mai multe consecințe asupra instituțiilor: nu există un număr necesar de specialiști pentru funcționarea subsistemului științific, silința științifică se epuizează în lucrări despre istoria minorității, monografiile locale, culegeri etnografice. Este afectat și subsistemul de învățământ, în măsura în care posturile care necesită studii superioare sunt ocupate (cel puțin parțial) de pedagogi majoritari. Astfel, nivelurile superioare ale sistemului de învățământ nu funcționează ca instituții minoritare, de obicei doar școlile primare rămânând instituții proprii.

Dacă o etnie alcătuiește majoritatea la nivel local, instituțiile administrației locale pot funcționa ca instituții minoritare. Este însă foarte frecvent ca satele etnic omogene minoritare să facă parte din comune cu majoritate românească, caz în care cel mult căminele culturale locale pot funcționa ca instituții etnice proprii.

Subsistemul religios poate fi relativ dezvoltat, deoarece datorită majorității locale parohiile locale funcționează ca instituții minoritare chiar și dacă acestea fac parte altminteri dintr-o biserică majoritară (de ex. într-un sat cu comunitate slovacă o parohie a bisericii evanghelice luterane poate funcționa

ca instituție slovacă, cu toate că la nivel de țară această biserică constituie mai mult ca o instituție maghiară). În cele mai multe cazuri însă, subsistemul religios este întărit și de o instituție bisericească etnică de sine stătătoare.

Din cauza dimensiunii mici a populației, subsistemul politic se restrânge la o singură organizație cu funcții politice. Pluralismul politic se poate realiza doar prin existența unei organizații rivale, dar minoritatea poate delega doar un reprezentant ales în Parlament. Organizația care furnizează delegatul minorității este practic unica instituție politică ce accesează finanțări de stat, așa încât întregul sector nonprofit al minorității depinde de această organizație. Subsistemul cultural, care funcționează aproape exclusiv în sectorul nonprofit (dată fiind populația mică, instituțiile economice sunt inexistente), devine complet dependent de organizația politică dominantă.

Prezența unei țări-mamă active poate modifica acest tip de sistem instituțional, trimițând către acesta finanțări alternative față de cea de stat. În afară de finanțare, țara-mamă poate influența pozitiv și anumite subsisteme, cel mai des pe cele de învățământ și de cultură, prin transfer de capital uman.

Acest tip de sistem instituțional minoritar se regăsește în cazul minorităților ucrainene, bulgare, slovace, cehe și sârbe.

3. Sistemul instituțional al minorităților urbane cu comunități locale mari

Factori determinanți:

- a. populație relativ mică, de alt ordin de mărime față de populația majoritară;
- b. populația minoritară este predominant urbană, având caracteristicile generale ale populației urbane (sau caracteristici și mai avantajoase);
- c. concentrarea în anumite orașe, în care se formează comunități relativ mari, însă nu o majoritate locală;
- d. delimitarea lingvistică a minorității este semnificativă;
- e. alte sub-tipuri pot rezulta în funcție de relația activă sau pasivă a țării-mamă (dacă există) cu minoritatea

Fără să alcătuiască majoritate locală, minoritatea nu poate folosi instituțiile administrației locale ca instituții proprii, nici dacă dintr-un anumit motiv este suprareprezentată în acestea. Situația este însă cu totul alta în cazul instituțiilor care nu depind de raportul local al etniilor, ci doar de numărul membrilor comunității minoritare, cum sunt cele de învățământ și cele culturale. Datorită comunităților locale mari, față de acestea există o nevoie sporită, iar datorită nivelului ridicat de școlaritate, există și capitalul uman necesar. O parte dintre aceste instituții pot fi susținute și de către stat, acestea fiind completate de obicei de instituții nonprofit.

În comparație cu subsistemul cultural relativ dezvoltat, subsistemul științific nu poate să se dezvolte. Sistemul politic este determinat de mărimea totală relativ mică a populației, care permite delegarea unui singur reprezentant politic în parlament. Predominanța populației urbane, prin înclinația mai mare față de înființarea și susținerea organizațiilor civice, influențează pozitiv și sfera politică, structurată mai amplu, cu numeroase filiale locale active și deseori cu organizații de tineret. Prezența unei țări-mamă active influențează pozitiv și acest tip de sistem instituțional. Acest model de sistem instituțional se regăsește în cazul minorității germane și turce.

4. Sistemul instituțional al minorităților urbane dispersate – „minorități furnizoare de servicii multiculturale”

Factori determinanți:

- a. populație relativ mică, de alt ordin de mărime față de populația majoritară;
- b. populația minoritară este predominant urbană, având caracteristicile generale ale acestui tip de populație (sau caracteristici și mai avantajoase);
- c. minoritatea este dispersată în populația urbană a țării și, chiar dacă are anumite centre istorice, nu formează nici în acestea comunități de mărime semnificativă;

- d. separarea lingvistică a minorității este minimă, nesemnificativă. Datorită asimilării lingvistice avansate, generațiile existente practic nu vorbesc limba maternă;
- e. alte subtipuri pot rezulta în funcție de relația activă sau pasivă a țării-mamă (dacă există) cu minoritatea

Acest tip seamănă cu anteriorul din mai multe puncte de vedere. Ceea ce îl deosebește de acesta este faptul că dimensiunea redusă a comunităților locale nu favorizează susținerea instituțiilor minoritare proprii. Astfel, membrii acestor minorități își trăiesc cea mai mare parte a vieții lor de zi cu zi în cadrul instituțiilor majoritare. Sistemul instituțional propriu este format în primul rând din instituții culturale, dar uneori putem întâlni și instituții de învățământ. Funcționarea acestora este însă diferită de cea a instituțiilor minoritare obișnuite, deoarece personalul acestora vorbește limba majorității, iar serviciile furnizate de aceste instituții devin așadar accesibile și membrilor majorității: majoritarii pot participa la programele organizate, își pot înscrie copiii în instituțiile de învățământ minoritare etc.

Prezența unei țări-mamă active poate întări și în acest caz instituțiile minoritare, ba mai mult, poate avea drept efect creșterea atractivității serviciilor acestor instituții față de majoritari. Modelul pare să se potrivească cel mai bine minorităților evreiești, armenе și italiene.

Propunem ca modelele instituționale de mai sus să fie considerate drept „tipuri ideale” care, deci, nu trebuie neapărat să existe în realitate în felul abstract descris anterior. Cazurile reale descrise în continuare însă (cu câteva excepții) se situează mai aproape de unul dintre aceste modele sau cel mult pe intervalul dintre acestea. Excepția serioasă o constituie sistemul instituțional al minorității rome, care, datorită caracteristicilor specifice ale populației, pare să fie unică. Datorită acestei situații nici nu l-am inclus în modelul de mai sus, dar îl vom prezenta în subcapitolul dedicat instituțiilor acestei minorități.

2. Câteva caracteristici ale sectorului nonprofit minoritar

■ Așa cum am menționat deja, în cadrul cercetării noastre asupra sferei instituționale a minorităților etnice din România am aplicat și un chestionar. Aplicarea chestionarelor s-a realizat însă numai în cazul unei părți a instituțiilor pe care am reușit să trecem în catalogul nostru de organizații. Numărul relativ mic al instituțiilor incluse în această a doua parte a culegerii de date se datorează parțial refuzurilor de a răspunde la solicitarea noastră, dar și caracteristicilor sectorului nonprofit (și, după cum vom vedea în cele ce urmează, sfera instituțională analizată se situează în primul rând în acest sector). Sectorul nonprofit este foarte dinamic, cu un raport al înființărilor/desființărilor foarte ridicat. ONG-urile se transformă ușor în instituții noi, își schimbă cu ușurință adresa și datele de contact și foarte frecvente sunt și organizațiile-„fantomă”, care practic nu mai există, toate acestea îngreunând analiza acestei sfere. Sectorul nonprofit real este deci întotdeauna mai restrâns decât cel existent nominal (și reconstituibil prin colectarea datelor publice, de pe internet etc., cum am procedat și noi), iar segmentul accesibil cercetărilor este și mai restrâns.

Sfera instituțională cercetată de noi prin chestionare este deci mai restrânsă decât cea existentă, dar pe de altă parte aceasta reprezintă segmentul care există activ și este accesibil publicului mai larg. Despre acest segment putem enunța că este alcătuit în mare parte din organizații nonprofit (81%), pe lângă care bisericile (10%) și instituțiile de învățământ minoritare (6%) constituie alți piloni importanți ai sferei instituționale minoritare. Instituțiile economice apar în proporție mică, de doar 2% (vezi fig. 1 din Anexă).

Mai mult de jumătate din sectorul nonprofit este alcătuit din asociații (53%), un sfert din federații/uniuni, 12% din fundații, iar procentul care lipsește nu a fost inclus în niciuna dintre categoriile anterioare. Doar 10% dintre aceste organizații s-au înființat înainte de 1989, majoritatea sunt deci noi.

Finanțarea sectorului se realizează din mai multe surse, dar, după cum se poate observa din fig. 3 a Anexei, ea este în mare măsură dependentă de finanțarea de stat (23,7% dintre organizații consideră că anul trecut statul a fost cel mai important finanțator al său – fig.3 din Anexă). Resursele obținute prin programe de cereri de finanțare constituie cea mai importantă formă de finanțare pentru mult mai puține organizații (6,8%), iar sursele Uniunii Europene au fost și mai greu de accesat (doar 4,2% consideră că această sursă a fost cea mai importantă pentru ele). Programele de finanțare din străinătate (probabil de la țările-mamă) par să fie o altă sursă importantă (10,2%).

Despre funcțiile asumate de organizațiile nonprofit ne putem forma o imagine din datele referitoare la activitățile acestora. Deoarece o organizație poate avea mai multe tipuri de activități, întrebarea noastră le viza pe cele mai importante două. Însușind răspunsurile primite referitor la prima și cea de-a doua activitate (fig. 4 din Anexă), putem constata că cele mai importante funcții ale acestui sector sunt păstrarea culturii specifice, apărarea și promovarea drepturilor minoritare și educația. Mai mult de jumătate dintre organizații au programe culturale (55,7%), apărarea și promovarea drepturilor omului se află printre activitățile principale a 41,9% dintre organizații, iar aproape o treime dintre ele desfășoară activități științifico-pedagogice (30,3%). Despre acestea din urmă putem afirma că este vorba mai ales despre organizații cu caracter educațional, foarte rar științifice. Printre activități apare și asistența socială, dar mai ales ca domeniu secundar.

Funcțiile caracteristice ale sectorului analizat pot fi evidențiate prin compararea activităților specifice cu cele ale sectorului nonprofit majoritar. Tabelul de mai jos conține activitățile principale ale ambelor sectoare nonprofit. Prin compararea lor putem constata că sectorul minoritar îndeplinește o funcție mai importantă decât cel majoritar în domeniul culturii, al apărării-promovării drepturilor omului, al educației-științei, cât și în domeniul religios. Referitor la activitățile științifico-pedagogice, pentru care valorile obținute în cele două sectoare sunt apropiate, ținem să atragem încă o dată atenția asupra faptului că acestea acoperă aproape exclusiv activități legate de educație în cazul minorităților, pe când în cazul majorității acestea includ probabil și activități științifice.

Trebuie să menționăm totodată că există mai multe posibilități de interpretare a diferențelor dintre datele discutate aici. Frecvența mai mare a unei activități în sfera nonprofit minoritară poate fi explicată printr-o nevoie crescută față de activitatea respectivă în rândul populației majoritare, minoritățile trebuind să recurgă la soluțiile oferite de sectorul nonprofit pentru satisfacerea acestei nevoi crescute. Pe de altă parte, nu putem exclude nici interpretarea conform căreia dacă o nevoie de aceeași intensitate poate fi satisfăcută prin instituții de stat și de piață în cazul majorității, accesul scăzut al minorităților la aceste resurse poate fi motivul recurgerii minoritarilor la soluțiile nonprofit.

Tabelul 1. Distribuția organizațiilor nonprofit minoritare și majoritare, pe baza activității principale

Domeniu de activitate (activitate principală)	Sectorul nonprofit minoritar	Sectorul nonprofit majoritar*
Cultură	41,1	22,5
Apărarea și promovarea drepturilor omului	20,5	8,9
Educație, cercetare	17,0	16,4
Activitate religioasă	7,1	2,9
Asistență socială	4,5	18
Sport, timp liber, educație	1,8	-
Sănătate	1,8	8,8
Economie, dezvoltare locală și comunitară	1,8	6
Distribuire de ajutoare, promovarea voluntariatului	0,9	1,7
Relații internaționale	0,9	2,7
Protecția mediului	1,8	7,1
Asociații economice și profesionale	0,0	5
Altele	0,9	0
TOTAL	100,0	100,0

* Sursă: Raportul Civicus Index 2001 (Epure, C – Țigănescu, O – Vameșu, A 2001).

3. Instituțiile minorităților etnice din România

1. Instituțiile minorității rome

■ Minoritatea romă este cea mai numeroasă după cea maghiară. Membrii ei trăiesc pe tot teritoriul țării, și în mediul urban, și în cel rural. Minoritatea romă diferă în multe privințe de toate celelalte minorități, caracteristicile ei socio-economice specifice determinând și dezvoltarea sistemului instituțional rom, care este de asemenea foarte specific.

Romii nu au instituții de învățământ proprii, în calea dezvoltării acestora stând cel puțin două motive: lipsa unei limbi comune, standardizate, respectiv lipsa capitalului uman necesar (nivelul scăzut de școlaritate al romilor este bine-cunoscut).

În mod tradițional nu au nici instituții religioase, comunitățile rome aparținând de obicei bisericilor majorității locale. Există o singură excepție, cea a bisericii penticostale, în a cărei structură organizatorică a fost creată Comunitatea Etnică Romă, ca formă de integrare interioară a congregațiilor romilor.

Dacă instituțiile cele mai frecvente la celelalte minorități lipsesc, instituțiile cu caracter politic, de ajutor social, de apărare a drepturilor omului și cele culturale sunt mai numeroase.

Numărul mare al membrilor etniei face posibilă reprezentarea sa politică prin mai multe persoane, situație care a condus la un înalt grad de competiție politică, pentru reprezentarea a romilor concurând un număr mare de partide, care însă cu greu pot ieși din anonim. Numărul crescut al instituțiilor politice este probabil cea mai marcantă caracteristică a acestui sistem instituțional. Organizațiile de apărare a drepturilor omului, care în acest caz bineînțeles că se ocupă cu drepturile romilor, au și ele un caracter politic și adeseori sunt create și parțial conduse de un personal ne-rom, astfel încât apartenența acestora la sistemul instituțional rom în multe cazuri poate fi pus sub semnul întrebării. Aceeași problemă metodologică o întâlnim și în cazul instituțiilor de asistență socială și al celor culturale (cele din urmă, de altfel, relativ rare), în care prezența ne-romilor este deseori semnificativă.

Tabelul 2. Instituțiile minorității rome

Centrul Creștin al Romilor – Alba Iulia	Alba Iulia (Alba)
Partidul Unirea Romilor – Alba	Alba Iulia (Alba), str. Zorilor, nr. 1, bl. 280, ap. 57
Uniunea Democrată a Romilor Alba	Alba Iulia (Alba), str. Zorilor, nr. 1, bl. 280, ap. 57
Asociația Pentru Dezvoltare a Romilor Cugir	Cugir (Alba)
Rom C.R.U.C.	Cugir (Alba)
Asociația Comunitară pentru Integrarea Socială a Romilor Sebeș	Sebeș (Alba), str. Cloșca, nr. 51
Alianța pentru Unitatea Romilor – Arad	Arad (Arad), str. Zefirului, nr. 58
Alianța pentru Unitatea Romilor – Sântana	Sântana (Arad), str. Trandafirilor, nr. 26
Asociația Romilor Mihai Viteazu	Argeș
Comunitatea Etniei Romilor	Pitești (Argeș)
Alianța pentru Unitatea Romilor – Pitești	Pitești (Argeș), str. Gavane, nr. 2, bl. D18, ap. 4
Comunitatea Etniei Romilor Pitești	Pitești (Argeș)
Asociația Rom Star	Bacău (Bacău), str. Mioriței, bl. 10, sc. A, ap. 1
Centrul Regional al Educației și Drepturile Omului Rom Star	Bacău (Bacău), str. Ștefan cel Mare, nr. 11-15
Asociația Meșteșugarilor Romi Rom-Meser	Bacău (Bacău), str. C. Porumbescu, nr. 14, cartier Izvoare
Asociația Culturală Ion Drăgoi	Bacău (Bacău), Str. Lalelelor, bl. 10, ap. 3
Alianța pentru Unitatea Romilor – Bacău	Bacău (Bacău), str. Mioriței, nr. 10, ap. 1
Asociația Rom-Forest Carpatina	Balcani, Sat Frumoasa
Asociația Lungo Drom	Marghita (Bihor)
Alianța pentru Unitatea Romilor – Oradea	Oradea (Bihor)
Asociația Partida Boro – Roma Bihor	Oradea (Bihor), str. Cucului, nr.1

Asociația Socio-Culturală a Romilor din Bihor	Oradea (Bihor), str. Postăvarului, nr. 1, ap. 1A
Fundația Ciore Roma	Oradea (Bihor)
Fundația Ruhama	Oradea (Bihor), str. General Magheru, nr. 21, ap. 159,
Partida Romilor Social Democrată Bihor	Oradea (Bihor)
Uniunea Libera Democrată a Romilor din județul Bihor	Oradea (Bihor), str. Mihai Antonescu, nr. 20, ap. 5
Asociația Creștină Peniel Tinca	Tinca (Bihor)
Astra Șatra - Aven Amentza –Beclean	Beclean (Bistrița Năsăud), str. Obor, nr. 33
Asociația Tinerilor Romi din România filiala Bistrița	Bistrița (Bistrița Năsăud)
Asociația Maytrei	Bistrița Năsăud (Bistrița Năsăud)
Asociația Romilor Beclean	Beclean (Bistrița Năsăud), str. Dobrogeanu-Gherea ,nr. 12
Partida Romilor – Bistrița	Vermeș (Bistrița Năsăud) nr. 97
Asociația Echipa Locală Roma	Botoșani (Botoșani)
Organizația „Rromani bari”	Botoșani (Botoșani), str. Calea Națională, nr. 212
Organizația Comunitară Inter Activa	Botoșani (Botoșani), str. Elena Kares, nr. 5
Organizația „Divano rromano”	Botoșani (Botoșani), str. 1 Decembrie, nr. 80
Agenția de Dezvoltare Comunitară Interactivă	Botoșani (Botoșani), str. Calea Națională, nr. 103
Asociația Essential „S”	Botoșani (Botoșani), str. Octavian Onicescu, nr. 63. bl. S20, sc. A, et. I, ap. 6
Asociația pentru Promovarea Siguranței în Comunitate	Botoșani (Botoșani), str. Independenței, nr. 125
Asociația Gabranto	Iezer (Botoșani), str. Grivița, nr. 37, bl. Z17, ap. 5,
Com. Hilișeu Horia	Com. Hilișeu Horia
Asociația Lingurarii	Oneaga (Botoșani), Com. Cristești
Asociația Divano Romano	Ștefănești (Botoșani), str. 1 Decembrie, nr. 80
Agenția de Dezvoltare Comunitară Rom -Thagar	Brașov (Brașov), str. Lungă, nr. 98
Asociația Minorităților Europene	Brașov (Brașov), str. Calea București, nr. 4
Asociația Romilor Zona Ardeal Brașov	Brașov (Brașov), str. Parcul Mic, nr. 14, bl. 13, sc. B, et. 2, ap. 11
Fundația Genesis	Brașov (Brașov), str. Mărășești, nr. 2
Fundația Pro Do Rom	Brașov (Brașov), str. Făgăraș
Uniunea Romilor don Romania	Brașov (Brașov), str. Piața Traian
Asociația Terra Valentis	Zărnești (Brașov), str. Bârsei, nr. 24
Uniunea Democratică a Romilor și Lăutarilor Armeniș	Armeniș (Brașov), nr. 8
Asociația Națională a Romilor din România	Brașov (Brașov), str. Parcul Mic, nr. 14, ap. 11
Uniunea Apostolică a Adunărilor lui Dumnezeu Penticostale din România	Brașov (Brașov), str. Săcele, nr. 48
Asociația Centrul Creștin al Romilor	Sânpetru (Brașov), str. Morii, nr. 26
Uniunea Asociațiilor Creștine Apostolice a Romilor din România	Săcele (Brașov), str. Bolnoc, nr. 48
Centrul Expert Brăila	Brăila (Brăila)
Alianța pentru Unitatea Rromilor	Brăila (Brăila), str.Plevna, nr. 354
Patronatul Oamenilor de Afaceri Rromi din Romania	București (Ilfov)
Agenția de Dezvoltare „Împreună”	București (Ilfov), str. Mihai Eminescu, nr. 160, sectorul 2
Agenția Națională pentru Romi	București (Ilfov), Piața Victoriei nr. 1/B, camera 308
Alianța Civică a Romilor din România	București (Ilfov), strada Buzești, nr 19, sector 1
Alianța pentru Unitatea Romilor – București	București (Ilfov), str. Sălcetului, nr. 27, sector 4
Alianța Tinerilor, Studenților și Licențiaților Romi	București (Ilfov), str. Albanosului nr. 2, bl. 2, sc. 1, et.1, ap.6
Alternativa Editura	București (Ilfov)
Asociația Culturală Artistroma	București (Ilfov), str. Nehomi, nr. 65, sector 5
Asociația Femeilor Rome din România	București (Ilfov), Șos. Colentina nr. 43, bl.R-13, sc.B, ap.83, sector 2

Asociația Liga Meșteșugarilor și Comercianților Ambulanți Romi	București (Ilfov), str. Ion Filibiliu, nr. 16, sectorul 3
Asociația Națională a Tinerilor Romi din România	București (Ilfov), str. Victor Eftimiu nr. 1-3, sc. 5, et. 5, ap. 386
Asociația Patronilor Romi din România	București (Ilfov), Șoseaua Giurgiului, nr. 113-115, bl. O, ap. 4, sector 4
Asociația Studenților Romi	București (Ilfov), str. Episcop Radu, nr. 31, sector 2
Asociația Vasile Voiculescu	București (Ilfov), B-dul Eroii Sanitari, nr. 71, et. 3, ap. 1
Astra Șatra - Aven Amentza Asociația Studenților și Tinerilor Romi Antirasisti	București (Ilfov), str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, int. 5, et. 5, cam 386, sector 1
Asul de treflă	București (Ilfov), str. Băiculești, nr. 25, bl. E13, ap. 66
Centrul Național de Cultură al Romilor	București (Ilfov), str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, int. 5, et. 5, cam 386, sector 1
Centrul Romilor pentru Politici Publice „Aven Amentza”	București (Ilfov)
European Roma Grassroots Organisation	București (Ilfov), str. Rezonanței, nr. 1-3, bl. 15-16, sc. A, ap. 3
FEDER - Federația Etnică pentru Dezvoltarea Economică a Romilor	București (Ilfov), str. Buzești, nr. 19, sector 1
Federația Etnică a Romilor	București (Ilfov), str. Șilvia, nr. 34, sector 2
Fundația Phoenix	București (Ilfov), str. Baia Mare, nr. 1, bl. 8, sc. 1, et. 8, ap. 58
Organizația Proiecte Rome Etno-Culturale OPRE	București (Ilfov), B-dul Carol 1, nr. 59, et. 2, ap. 5
Partida Romilor	București (Ilfov), str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, sector 1
Partida Romilor Pro-Europa	București (Ilfov), str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5, camera 386
Partidul Libertății și Unității Sociale	București (Ilfov), str. Luminei, nr. 2A
Rromanis Criss - Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii	București (Ilfov), str. Buzești, nr. 19, sector 1
Societatea Tânăra Generație a Romilor	București (Ilfov), Aleea Miraj, nr. 2, bl. 68, ap. 4
Uniunea Romilor	București (Ilfov), str. Anton Pann, nr. 24, sector 3
Comunitatea Etniei Romilor din România	București (Ilfov), str. Șerban Vodă, nr. 105, sectorul 4
Asociația Creștin-Democrată a Romilor	București (Ilfov)
Asociația Ghi Romano	București (Ilfov)
Centrul de Consiliere a Tinerilor Romi	București (Ilfov)
Centrul Romilor Amare Romentza	București (Ilfov)
Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate Sastipen	București (Ilfov)
Comunitatea Etniei Roma din România	București (Ilfov)
Euro Profile	București (Ilfov)
Forromenque	București (Ilfov)
Asociația Romilor Buzoieni	Buzău (Buzău)
Uniunea Culturală a Spoitorilor Independenți	Buzău (Buzău), str. Muncii, nr. 33
Asociația Romilor din Depresiunea Cislăului	Cislău (Buzău), str. Mihai Viteazul, nr. 68
Asociația Rromilor Luciu	Luciu (Buzău)
Partida Romilor Social Democrată	Râmnicu Sărat (Buzău), str. Victoriei, nr. 114
Alianța pentru Unitatea Romilor – Caransebeș	Caransebeș (Caraș Severin), str. Simion Bărnuțiu, nr. 43
Asociația Umanistă a Țiganilor din Caraș Severin	Oravița (Caraș Severin), P-ța 1 Dec. 1918, nr. 26, Casa de Cultură
Asociația de Interes Public pentru Rromi Sf. Paraschiva	Caraș Severin (Caraș Severin), str. Zimbrului, nr. 28
Comunitatea Etniei Romilor – Reșița	Reșița (Caraș Severin), str. Fântânele, nr. 6, ap. 6
Alianța pentru Unitatea Romilor - Anina	Anina (Caraș Severin), Str. Salcânilor nr. 1
Liga Romilor din Clisăul Dunării	Moldova Noua (Caraș Severin), str. Nicolae Bălcescu, nr. 56
Asociația Creștin Umanistă a Țiganilor din Județul Caraș Severin	Oravița (Caraș Severin), Str. 1 Decembrie, nr. 26

Fundația Solidaritatea 2000	Călărași (Călărași), str. Pompierilor, nr. 8, bl. A-36, sc. 1, et. 2, ap. 9
Organizația pentru Unirea Romilor	Câmpia Turzii (Cluj), str. Aviatorilor, nr.1, bl. M, ap. 17
Asociația Amare Phrala – Frații Noștri	Cluj-Napoca (Cluj), str. Someșului, nr. 18, ap. 2, str. Școlii, nr. 7
Fundația Academica Civica	Cluj-Napoca (Cluj), str. Firinya, nr. 4, bl. A3, ap.9
Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi	Cluj-Napoca (Cluj), str. Țebei, nr. 21, 400305
Organizația Gaborilor cu Pălărie	Cluj-Napoca (Cluj), str. Nădașel, nr. 16
Asociația Democratică a Romilor Liberi	Cluj-Napoca (Cluj), str. Mihai Viteazu, nr. B 3/2, ap. 1
Asociația pentru Emanciparea Femeilor Rome	Cluj-Napoca (Cluj), str. Rene Descartes, nr. 6
Asociația Socio-Culturală a Romilor Tehara	Cluj-Napoca (Cluj), str. Mehedinți, nr. 17, bl. O2, ap. 87
Asociația Socio-Culturală Amaro Drom	Cluj-Napoca (Cluj), Piața Mihai Viteazu, nr.1, et. 1, ap. 6
Asociația Studenților Romi Romano Suno	Cluj-Napoca (Cluj), str. Bogdan P.- Hasdeu, Cămin 17
Fundația Roma Umanitate	Cluj-Napoca (Cluj), str. 1 Decembrie 1989, nr. 108
Fundația Wassdas	Cluj-Napoca (Cluj), str. Fântânele, nr. 1
Asociația Rom-San	Mănăsturel (Cluj), nr. 178, com. Cuzdriora
Fundația pentru Dezvoltare Socială a Romilor Ramses	Dej (Cluj), str. Gheorghe Șincai, nr. 5
Fundația Filantropica Dej	Dej (Cluj), str. Înfrățirii, nr. 5, bl. B7, ap. 20
Fundația Șindy Humanitas	Gilău (Cluj), str. Morii, nr. 1016
Organizația Etnică a Romilor din România	Gilău (Cluj), str. Morii, nr. 1063
Partidul Democrat Creștin al Romilor – Cluj	Gilău (Cluj), str. Morii, nr. 1047
Asociația Romilor din Huedin	Huedin (Cluj), str. Horea, nr. 1
Biserica Penticostala pentru Rromi	Turda (Cluj)
Uniunea Liber Democrată a Romilor din România	Turda (Cluj), str. Lianelor, nr. 5
Uniunea Romilor Turda	Turda (Cluj), str. Republicii, nr. 15
Biserica pentru Rromi	Turda (Cluj)
Viitorul Romilor	Constanța (Constanța), str. Ioan Ursu ,nr. 50, bl. I1A,ap.2
Asociația Romilor din Mangalia	Mangalia (Constanța), B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 6
Asociația Înfrățirea	Constanța (Constanța), Str. Al. Sahia Nr. 5, Cartier Palazu-Mare
Fundația Roma Access Tomis	Constanța (Constanța)
Uniunea Romilor din Județul Constanța	Constanța (Constanța), Str. Alexandru Sașia, Nr. 5
Federația Etnică a Romilor din România	Mangalia (Constanța), B-dul 1 Decembrie 1918 Nr. 6
Asociația Romilor Amenkha	Sfântu Gheorghe (Covasna), str. Örkő, nr. 23
Asociația Țigani/Fundația Ion Budai Deleanu	Dâmbovița, str. Mătășari
Centrul de Asistență Socială, Economică și Profesională – CASEP	Craiova (Dolj), Cartier Cornițoiu, bl. H, ap. 20
Agenția de Consiliere și Sprijin pentru Minorități și	Craiova (Dolj)
Persoane Defavorizate din România	Craiova (Dolj), str. Simion Bărnuțiu, nr.34
Asociația Romaness Craiova	Craiova (Dolj)
Asociația Romano Euro Drom	Craiova (Dolj)
Asociația Romilor Căramizari	Craiova (Dolj), str. Nicolae Tișă, bl. 19
Asociația Romilor Craiova	Craiova (Dolj)
Asociația Uniunea Romilor din Craiova și Județul Dolj	Craiova (Dolj), Str. Fata Luncii, nr. 15
Centrul pentru Promovarea Tinerilor Romi	Craiova (Dolj)
Forumul Romilor Româniști din România	Craiova (Dolj), str. Beethoven, nr. 7
Radio Horion SRL	Craiova (Dolj)
Sindicatul Liber al Romilor	Craiova (Dolj), Cartierul Cornițoiu, bl. H, sc. 2, ap. 20
Speranță și Dreptate Pentru Romi	Craiova (Dolj)
Trust - Tinerii Romi Pentru Unitate, Solidaritate și Transparență	Craiova (Dolj)

Uniunea Democrată Liberă a Romilor – Dolj	Craiova (Dolj), str. Fata Luncii, nr. 15
Fundația Emanciparea și Școlarizarea Copiilor Romi	Radomir (Dolj), str. Mihai Viteazul, nr. 11, Com. Dioști
Uniunea Democratică a Romilor	Sadova (Dolj), nr. 357
Organizația Tinerilor Rromi ILOTERNO	Galați (Galați)
Alianța pentru Unitatea Romilor – Galați	Galați (Galați), str. Furnaliștilor, nr. 8, bl. Z 5, ap. 169
Uniunea Democrată a Romilor din Galați	Galați (Galați), str. Furnaliștilor, nr. 8
Alianța pentru Unitatea Romilor – Iveni	Iveni (Galați), str. Principală
Alianța pentru Unitatea Romilor – Tecuci	Tecuci (Galați), str. Gheorghe Pătrașcu, nr. 50, bl. 13A, sc. 1, ap. 2
Asociația Interetnică Concordia Giurgiuveană	Giurgiu (Giurgiu), str. Gării, nr. 33
Asociația Kettanes 2006	Giurgiu (Giurgiu)
Înfrățirea Romilor	Giurgiu (Giurgiu), str. Gării, nr. 33
Asociația Romii în Europa	Târgu Jiu (Gorj)
Fundația pentru Tineret DEL	Târgu Jiu (Gorj), str. Căpitan Buzatu, nr. 43
Partidul Romilor Nomazi și Călători – Gorj	Târgu Jiu (Gorj), str. Meteor, nr. 14
Uniunea Generală a Romilor	Târgu Jiu (Gorj), Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 25
Alianța Romilor Ion Budai Deleanu	Târgu Jiu (Gorj)
Asociația Ghi Laso Rromano	Târgu Jiu (Gorj), str. Mioriței, bl. 9, et. 1, ap.25
Fundația de Romi Euro – Asia	Târgu Jiu (Gorj), str. A. Vlaicu, nr.54
Fundația Social - Creștină Promin Romania	Târgu Jiu (Gorj), str. Mătăsari, bl. A13, sc. 1, ap. 3
Partida Romilor	Târgu Jiu (Gorj), str. Ecaterina Teodoroiu, nr. 43
Asociația Romilor Harghita –Filiala Gheorgheni	Gheorgheni (Harghita), Piața Libertății, nr. 10
Asociația Romilor Harghita	Miercurea-Ciuc (Harghita), str. Revoluției, 48/42
Alianța pentru Unitatea Romilor – Hunedoara	Deva (Hunedoara), str. Victor Babeș, nr. 4
Asociația Interetnică a Persoanelor Defavorizate din România	Deva (Hunedoara), str. Ioan Corvin, bl. M, sc. B, et. 4, ap. 19
Asociația Rromilor Pakiv	Deva (Hunedoara), str. Câmpuri Surduc, nr. 57
Fundația O Del Amentza - Centrul de Calificare și Servicii	Mintia (Hunedoara), bl. 1, sc. B, et. 1, ap. 6
pentru Rromi	Deva (Hunedoara), Piața Unirii, nr. 2, ap. 14
Uniunea Generală a Romilor –Hunedoara	Deva (Hunedoara), Piața Unirii, nr. 2, ap. 14
Uniunea Generală a Romilor - Organizația femeilor – Hunedoara	Deva (Hunedoara), Piața Unirii, nr. 2, ap. 14
Asociația Romilor „Espoir Criss”	Mintia (Hunedoara), bl. 1, sc. B, et. 1, ap. 6
Uniunea Democrată a Romilor	Petroșani (Hunedoara), str. Sasă, nr. 14
Uniunea Democrată Culturală a Rromilor Valea Jiului	Petroșani (Hunedoara), str. Grivița Roșie, nr. 15/P1
Uniunea Democratică a Romilor – Sasa	Petroșani (Hunedoara), str. Sasă, nr. 14
Asociația Impact Social-Roma	Sântandrei (Hunedoara), nr. 120
Asociația Thumede	Petroșani (Hunedoara)
Pakiv - Încredere a Rromilor	Vulcan (Hunedoara), str. Nicolae Titulescu, bl. 3 B2, sc. 1, ap. 1
Asociația „Copiii rromilor”	Hunedoara (Hunedoara)
Pakiv Europani	Hunedoara (Hunedoara)
Asociația O del Amentza	Fetești (Ialomița), str. Armatei, bl.T13-6, sc. A
Dreptate si Fraternitate	Slobozia (Ialomița)
Centrul Cultural O del Amenza	Fetești (Ialomița), bl. T13, sc. A, et. 3, ap. 7
Alianța pentru Unitatea Romilor – Slobozia	Slobozia (Ialomița), Aleea Nordului, bl. F8, sc. B, ap. 34
Asociația Pod Peste Suflete	Slobozia (Ialomița), str. Mihai Eminescu, bl. 29, ap. 7
Asociația Romani Tin	Iași (Iași)
Asociația Rromilor Ursari	Iași (Iași), str. Zugravi, nr. 17, bl. V1-3
Fundația Umanitatea Hochin	Iași (Iași), str. Cetățuui 11, bl. 756, sc. B, ap. 11

Asociația Culturală Barbu Lăutaru	Iași (Iași), str. 14 Decembrie 1989, nr. 2 bis, camera 9
Asociația Studenților și Tinerilor Romi - Romanitin	Iași (Iași), str. Bucium, nr. 23, bl. B3-1 bis, et. 2, ap. 1
Astra Șatra - Aven Amentza – Iași	Iași (Iași), str. Scărlătescu, nr. 44, sector 1
Fundația Romani	Iași (Iași), str. Nicolae Iorga, nr. 7, bl. C4, ac. A, parter, ap. 4
Uniunea Romilor Iași	Iași (Iași), Str. 14 Decembrie 1989, nr. 2 bis, camera 9
Asociația Moldorrom	Lunca Cetățuiei (Iași), com. Cuirea
Romani Baxt	Podul Iloaiei (Iași), str. Națională, nr. 24
Asociația pentru Familiile Rome „Ave Maria”	Stolniceni Prăjescu (Iași)
Asociația Șansa Romani	Târgu Frumos (Iași), str. Cuza Vodă, nr. 81A
Societatea Tânăra Generație a Romilor	Glina (Ilfov)
Asociația Căldărarilor din România Than Romano	Sintești Vidra (Ilfov)
Asociația Romilor Creștini din România	Baia Mare (Maramureș), str. Mărășești, bl. 16, ap. 35
Asociația Romilor „Prietenia”	Baia Mare (Maramureș), Piața Libertății, nr. 10
Asociația Tinerilor Romi Steaua Nordului	Baia Mare (Maramureș), str. Mărășești, nr. 16, bl. 16, ap. 35
Uniunea Apostolică a Romilor	Baia Mare (Maramureș), str. Mărășești, nr. 16, ap. 35
Uniunea Creștină a Romilor din România	Baia Mare (Maramureș), str. Oituz, nr. 54, bl. 5, ap. 64
Asociația Romilor din Coltău	Coltău (Maramureș), str. Arieșului nr. 269, com. Săcălăseni
Asociația Romilor „Prietenia”	Hideaga (Maramureș), str. Principală, nr. 78, com. Satulung
Fundația de Întraajutorare „Somrom”	Șomcuta Mare (Maramureș), str. Mireșului, nr. 144
Asociația Romani Dunaris	Turnu Severin (Mehedinți), str. Horia, nr. 26
Asociația Rom Umanitari	Band (Mureș), str. Viitor, Nr. 28
Asociația Romano Tolah	Luduș (Mureș), Aleea Parcului, nr. 21
Asociația Chakra	Târgu Mureș (Mureș), str. Gheorghe Doja, nr. 9
Asociația Creștina Apostolică a Romilor din România	Târgu Mureș (Mureș), str. Oltului, nr. 2
Fundația Caritas Casrom	Târgu Mureș (Mureș), Cartier Rovinari, nr. 32 A, et. 4, ap. 20
Uniunea Romilor din Județul Mureș	Târgu Mureș (Mureș), str. Vulturilor, nr. 30, ap. 13
Fundația Ion Budai-Deleanu	Târnăveni (Mureș), str. Armatei, nr. 54, bl. B9, ap. 6
Fundația Nevi Speranța	Piatra Neamț (Neamț), str. Ștefan Cel Mare, nr. 111
Asociația Culturală a Romilor Lăutari	Roman (Neamț), str. Gloriei, bl. 19, ap. 52
Asociația Romii Romascani	Roman (Neamț), str. Nouă, nr. 26
Fundația Lauta Străbună	Roman (Neamț), str. Ștefan cel Mare, nr. 225
Asociația Octavia	Caracal (Olt), str. Carpați, nr. 78
Fundația Romilor pentru Ajutorarea Copiilor, Tinerilor și Bătrânilor	Caracal (Olt), str. Carpați, nr. 73
Fundația Rom-Rom	Caracal (Olt), str. Dezrobirii, nr. 28
Asociația OLTROM	Slatina (Olt), str. N. Bălcescu, nr. 222
Asociația Romilor Frăția din Câmpina	Câmpina (Prahova), str. Avram Iancu, nr. 46
Fundația Creștină David	Dumbrăveni (Prahova) Str. Principală nr. 2
Asociația Casa Romilor	Mărășești (Prahova), nr. 26
Fundația Tudor	Mărginenii de Jos (Prahova), str. Căndine, nr. 183, com. Filipeștii de Târg
Asociația Casa Romilor din România - O kher le romengro andar e România	Ploiești (Prahova), str. Mărășești, nr. 26
Asociația Patronilor Romi	Ploiești (Prahova), str. Cornului, nr. 4
Asociația Tinerilor Romi din România pentru Europa „Terne Rom”	Ploiești (Prahova), str. Malu Roșu, nr. 126, bl. 10, sc. G, et. 4, ap. 16
Comunitatea Etniei Romilor – Prahova	Ploiești (Prahova), str. Stănișoarei, bl. 124, ap. 14
Etni Rom Internațional	Ploiești (Prahova)
Uniunea Romilor Carpatin Sinaia	Sinaia (Prahova), str. Sângeneilor, nr. 19

Radio Meridian SC Termica SA	Roșiorii de Vede (Teleorman)
Asociația Gaborilor cu Pălărie	Satu Mare (Satu Mare)
Asociația Tineretului Rom Satu Mare Zurale Terne	Satu Mare (Satu Mare), str. Mihai Viteazu, nr. 1, ap. 25
Organizația Drumul Voinicilor	Satu Mare (Satu Mare)
Organizația Romii din Târna Mare	Târna Mare (Satu Mare)
Organizația Opre Rroma	Terebești (Satu Mare)
Asociația Profesorilor Romi Khetanes	Terebești (Satu Mare), str. Mihai Meinescu, str. 71
Asociația Ciacipe Dreptate – Cheud	Cheud (Sălaj)
Asociația Aven Romale Jibou	Jibou (Sălaj), str. Stejarilor, nr. 32
Asociația Romii din Brazilia	Nușfalău (Sălaj), str. Apei, nr. 33
Asociația Chetanos Șimleul Silvaniei	Șimleul Silvaniei (Sălaj)
Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului Șanse Egale pentru Romi și Șinti	Zalău (Sălaj)
Asociația Șanse Egale	Zalău (Sălaj), B-dul Mihai Viteazul, bl. Astralis, nr. 15
Asociația Pro Egalitatea 2003 Bazna	Bazna (Sibiu), str. Principală, nr. 280
Ansamblul de Cântece și Dansuri al Romilor „Șatra”	Mediaș (Sibiu), str. Iuliu Maniu, nr. 3, bl. 3, sc. A, parter, ap. 3
Asociația Romilor Marginea Sibiului	Sibiu (Sibiu), str. Dimitrie Cantemir, nr.8
Centrul Creștin al Romilor „Ansamblul de cântece și dansuri Roma Bahtale”	Sibiu (Sibiu), str. Alba Iulia, nr. 46
Forumul Internațional din România FIRR	Sibiu (Sibiu), Rampa Ștefan cel Mare, nr.1
Fundația Ion Budai-Deleanu	Sibiu (Sibiu), str. Seceretoarelor, nr. 8
Fundația Social Culturală a Romilor Ion Cioabă	Sibiu (Sibiu), str. Alba Iulia, nr. 46
Partidul Romilor Nomazi și Călători	Sibiu (Sibiu), str. Alba Iulia, nr. 46
Asociația Phico Romano	Suceava (Suceava), str. Ion Creangă, nr. 20
Asociația Romanes Dâmbovița	Târgoviște (Dâmbovița), str. Nicolae Iorga, nr. 3
Asociația CONSENS 2003	Alexandria (Teleorman), str. Ion Creangă, nr. 57, bl. 413, sc. C, ap. 43
Asociația Culturala Glasul Romilor	Alexandria (Teleorman), str. Dunării, bl. I18, ap. 16
Centrul Creștin al Romilor –Teleorman	Turnu Măgurele (Teleorman), str. Eminescu, nr. 36
Asociația Grupul de Asistență Socială FRR Romania	Zimnicea (Teleorman), str. Mihai Viteazu, bl. 10E, sc. B, ap. 6
Asociația Femeilor Țigănci Pentru Copiii Noștri	Timișoara (Timiș), str. Dorobanților, nr. 62
Asociația Parudimos	Timișoara (Timiș), str. Luncani, nr. 2
Asociația Social Culturală a Romilor din Banat –Timișoara	Timișoara (Timiș), str. I. B. Deleanu, nr. 5
Uniunea Creștin Democrată a Romilor din Banat	Timișoara (Timiș), str. Romulus, nr. 11
Asociația Egalitatea de Șanse	Tulcea (Tulcea)
Asociația Rromani Med help	Murighiol (Tulcea)
Partidul Alianța Democratică a Romilor	Râmnicu Vâlcea (Vâlcea), Cartier Goranu, nr. 889
Asociația Inima Reginei	Bârlad (Vaslui), str. Nicolae Iorga, nr. 18
Asociația Romani Star	Husi (Vaslui), str. Eroilor, bl. H, ap. 3
Asociația Fraternitatea	Negrești (Vaslui), str. I.L. Caragiale, nr. 27
Fundația Elena Cuza	Vaslui (Vaslui), str. Călugăreni, nr. 14
Fundația Sprijin Pentru Etnia Romilor	Focșani (Vrancea), str. Republicii, nr. 71
Asociația Rom pentru Rom	Panciu (Vrancea), str. Libertății, nr. 218
Centrul de Dezvoltare Comunatra	Bicaz (Neamț)
Organizația Dreptate și Frăție	Slobozia (Ialomița)

Tabelul 3. Organizații române cu adresă necunoscută

Agenția pentru Dezvoltarea Economică a Romilor
Alianța Studenților și Tinerilor Rromi Antirasisti SATRA/ASTRA
Asociația Ioan Cioabă
Asociația Liber Democrată a Romilor Ardeleni
Asociația Națională a Artiștilor, Muzicanților și Lăutarilor Romi din România
Asociația Națională a Sportivilor Romi din România
Asociația Neemia
Asociația Nepatrimonială Emaus
Asociația O Del șiamentza
Asociația Partida Romilor Victoria
Asociația Pentru Sprijinirea Romilor Bahtaleia
Asociația Pro-educația Rromilor Europeni în Contextul Integrării Euro-Atlantice și Mondiale
Asociația Roma Bahctale
Asociația Romilor Amentza
Asociația Speranță și Încredere
Asociația Șanse Egale pentru Femei și Copii
Centrul Tinerilor Romi „Amari Suno”
Clubul Sportiv Juventus Toflea 2007
Comunitatea Romilor Refugiați, Azilanți și Migranți din United Kingdom
Fundația Ion Cioabă
Fundația Oana
Institutul Național Democratic
Organizația Libertatea Religioasă
Partidul Relansării Sociale din România
Partidul Țiganilor
Rhoma Heart - Ilo Rrom
Roma ACCES
Than Romano: studii despre romi
Uniunea Generală a Romilor Căldărari
Uniunea Liberală a Romilor din România

2. Instituțiile minorității ucrainene

■ Conform recensământului din 2002, 61.098 de persoane s-au declarat de etnie ucraineană, astfel, minoritatea ucraineană este cea de-a treia minoritate ca mărime, după cea maghiară și cea romă. Acest număr îi include și pe membrii minorității rutene, minoritate care începând cu anul 2000 a fost recunoscută de către statul român ca fiind o minoritate distinctă, motiv pentru care și noi ne vom ocupa separat de instituțiile acesteia.

Cea mai mare parte a minorității ucrainene trăiește concentrată în partea nordică a țării, în județele Suceava și Maramureș, lângă granița cu Ucraina. Un număr mult mai mic de ucraineni trăiesc și în Banat, respectiv în Dobrogea,⁵ în aceste regiuni formând foarte rar o majoritate locală. Populația este predominant rurală (85%), majoritatea vorbind limba maternă (92%).⁶ Astfel, majoritatea populației ucrainene trăiește în sate omogene etnic în care limba vieții sociale este cea ucraineană.

5 <http://www.gk.ro/sarmizegetusa/webring/minoritati/ucrainieni.htm>.

6 Toate datele statistice referitoare la distribuția rural-urbană și la limba maternă a populațiilor minoritare utilizate în acest capitol provin din datele recensământului populației din 2002 (<http://www.insse.ro>).

Aceste caracteristici socio-demografice determină în mare măsură configurarea sistemului instituțional. Pe de o parte, toate instituțiile existente în satele ucrainene pot fi considerate instituții proprii, pe de altă parte, întregul sistem instituțional este dominat de instituțiile caracteristice satelor, astfel încât instituțiile formale sunt relativ rare, în raport cu mărimea populației.

În comunele ucrainene, cele mai importante instituții sunt probabil primăriile locale, respectiv, instituțiile aparținătoare primăriilor precum căminele culturale și bibliotecile comunale.

Reprezentarea politică a minorității este realizată de către Uniunea Ucrainenilor din România (UUR), care delegă și deputatul parlamentar ales. Această organizație are multe filiale și organizații locale. Începând cu anul 2000 s-a creat și o a doua organizație cu scop politic, Uniunea Democrată a Ucrainenilor din România (UDUR), uniune ce este mai prezentă printre ucrainenii din Bucovina.

Un alt pilon important al minorității ucrainene este constituit de instituțiile religioase. Dintre acestea, cea mai importantă este Vicariatul Ortodox Ucrainean, aparținând de Biserica Ortodoxă Română, care funcționează cu două protopopiate și oferă servicii religioase în limba ucraineană în 36 de parohii. Vicariatul ucrainean al Bisericii Greco-Catolice, subordonat diecezei catolice române, este o altă instituție istorică importantă. Pe lângă acestea, cadrul vieții religioase a ucrainenilor este constituit și de numeroase congregații pentecostale, care aparțin Bisericii Dumnezeului Apostolic din România, însă în structura organizatorică a acesteia nu există o Comunitate Etnică Ucraineană interioară. Aceeași situație o găsim și în cazul congregațiilor Adventiste de Ziua a Șaptea. De aceste instituții religioase formale aparțin multe grupuri culturale informale (coruri, orchestre etc.), în această privință congregațiile evanghelice având o activitate deosebit de bogată.

Deoarece momentan nu există învățământ în limba ucraineană în România, instituțiile de învățământ nu pot fi considerate ca făcând clar parte din sistemul instituțional ucrainean (poate cu excepția Liceului Ucrainean din Sighetu-Marmației).

Pe lângă instituțiile menționate mai sus există și un număr mare de instituții culturale, în parte nonprofit, în parte informale. Sectorul nonprofit ucrainean este alcătuit totuși în primul rând din organizații politice și filiale ale acestora

Tabelul 4. Instituțiile minorității ucrainene

Uniunea Ucrainenilor din România	București, Calea Victoriei 216, et 2, 010099
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Maramureș	Baia Mare (Maramureș)
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Galați	Galați, str. Traian Vuia, nr.17, ap. 23, parter
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Suceava	Suceava, str. Mihai Viteazu, nr. 27, 720061
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Timiș	Timișoara, str. Surorile Caceu Martir, nr. 27, ap. 2, 300567
Uniunea Ucrainenilor din România –Tulcea	Tulcea, str. 14 Noiembrie, nr. 6, bl. S3, sc. B, ap. 3
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Arad	Arad
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Botoșani	Botoșani
Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Satu-Mare	Satu-Mare
Uniunea Ucrainenilor din România –	
Filiala Caraș-Severin	Caraș-Severin
Uniunea Democrată a Ucrainenilor din România	
Vicariatul Ortodox Ucrainean	Sighetu-Marmației (Maramureș), str. Bogdan Vodă, nr. 12
Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean	Sighetu-Marmației (Maramureș)
Ansamblul „Rogojeanca”	Rogojești (Botoșani)
Ansamblul „Zorea” (Lucefărul)	București
„Cervona Kalyna” (Călina roșie)	Caransebeș (Caraș-Severin)
Ansamblul „Vocile Ronșoarei”	Rona de Sus (Maramureș)
Grupul „Socole” (Șoimii)	Rona de Sus (Maramureș)
Ansamblul „Nunta Huțulă”	Valea Vișeuului (Maramureș)
Ansamblul „Huțulii Veseli”	Bistra (Maramureș)
Ansamblul „Remeteanca”	Remeți (Maramureș)

Ansamblul „Rusceana”	Ruscova (Maramureș)
„Slavimo Hospoda” (Să-L slăvim pe Domnul)	Rona de Sus (Maramureș)
„Poleanocika” (Poienile de sub munte)	Poienile de sub Munte (Maramureș)
„Asociația Ghidelor din Poienile de sub munte”	Poienile de sub Munte (Maramureș)
Asociația Pentru Dezvoltare Locală Ivan Krevan	Repedea
Grup folcloric „Kreuleanka”	Repedea
„Lujanski holose” (Vocile Luncii)	Lunca la Tisa (Maramureș)
„Kolomeica”	Siret (Suceava)
„Soacrele”	Suceava
„Huțulca”	Ulma (Suceava)
„Strunele Negostinei”	Negostina (Suceava)
„Barvinok” (Brebenucul)	Dărmănești (Suceava)
„Polonenka”	Paltinul, (Suceava)
„Veselka” (Curcubeul)	Vășcăuți (Suceava)
„Șovkova Trava” (Iarba de Mătase)	Lugoj (Timiș)
„Zelena Liscena” (Alunișul Verde)	Copăcele (Timiș)
Ansamblu de Dans „Prolisok”	Lugoj (Timiș)
„Zadunaiska Sici” (Sicea Dunăreană)	Tulcea (Tulcea)
„Rebalca” (Pescarul)	Crișan (Tulcea)
Primăria Repedea	Repedea (Maramureș), str. Principală nr. 98
Dom Kulture Krevei (Căminul Cultural Repedea)	Repedea (Maramureș), Centru, nr. 320, 437240
Primăria Poienile de Sub Munte	Poienile de sub Munte (Maramureș), str. Principală, nr. 382
Primăria Ruscova	Ruscova (Maramureș), str. Principală, nr. 903
Primăria Bistra	Bistra (Maramureș), str. Principală, nr. 315
Primăria Rona de Sus	Rona de Sus (Maramureș), strada Principală, nr. 1286
Primăria Remeți	Remeți (Maramureș), str. Principală, nr. 659
Primăria Bălcăuți	Bălcăuți (Suceava)
Liceul „Taras Șevcenco”	Sighetu-Marmației (Maramureș), Piața Libertății, nr. 22
Asociația Dascălilor Ucraineni din România	

3. Instituțiile minorității germane

■ Germanii reprezintă în România, ca mărime, cea de-a patra minoritate. După emigrarea masivă din anii '80, în pofida numărului relativ mare, germanii nu mai formează o majoritate locală nici măcar în satele mici; chiar și procentul de 20% este depășit în doar patru sate mici. Membrii minorității germane trăiesc deci dispersat pe întreg teritoriul țării, dar în primul rând în orașe (în proporție de 69,6%). Aproximativ două treimi din populația germană trăiește în zece orașe, în comunități cu câteva mii de membri, iar o treime trăiește în comunități foarte mici, fiind dispersați în peste 1000 de localități. Așadar nu este de mirare că doar 70% dintre germani consideră limba germană drept limbă maternă.

În lipsa majorității locale, instituțiile administrației locale nu funcționează ca instituții proprii în nicio localitate. Lipsa lor este echilibrată însă de existența comunităților urbane relativ mari, datorită cărora minoritatea germană are două licee (în Timișoara și în Sibiu) și un teatru german de stat (în Timișoara). Apartenența religioasă și instituțiile vieții religioase contribuie doar parțial la păstrarea identității și a culturii germane. Germanii din Banat și Partium sunt catolici, astfel încât parohiile acestora, de obicei comune cu cele ale altor etnii, nu pot servi drept instituții proprii. În schimb, Biserica Evanghelică de Confesiune Augustină, biserică de care aparțin majoritatea sașilor, integrând 20-25% din populația germană totală, poate fi considerată drept instituție germană.

Cea mai importantă instituție a minorității pare însă a fi Forumul Democrat German, care acoperă întregul teritoriu al țării prin filialele regionale și organizațiile sale locale. Această organizație asigură și

reprezentarea politică a minorității. Tinerii dispun de o organizație de tineret a FDG, organizată într-o structură asemănătoare.

Caracteristica marcantă a sistemului instituțional german este probabil existența unor fundații mari, care funcționează parțial cu ajutorul țării-mame, o parte dintre acestea având funcția de redistribuitor financiar în diferite domenii de activitate, grupul- țintă al acestor finanțări depășind limitele minorității germane.

Tabelul 5. Instituțiile minorității germane

Democratischen Forum der Deutschen in Rumänien – Regionalforum Altreich (FDGR - Forumul Regional Regat)	București, sector 1, B-dul Iancu de Hunedoara, nr. 4, bl. H5, sc.1, et.2, ap. 6.
Regionalforum Banat (FDGR - Forumul Regional Banat)	Timișoara (Timiș), str. Gheorghe Lazăr nr. 10-12
Regionalforum Buchenland (FDGR - Forumul Regional Moldova)	Suceava (Suceava), str. Armenească, nr. 16 A
Regionalforum Nordsiebenburgen (FDGR - Forumul Regional Transilvania de Nord)	Satu Mare (Satu Mare), str. Horea, nr. 10
Regionalforum Siebenbürgen (FDGR - Forumul Regional Transilvania)	Sibiu (Sibiu), str. Gen. Magheru, nr. 1-3
Demokratisches Forum Der Deutschen In Kreis Sathmar (FDGR Județean Satu-Mare)	Satu-Mare (Satu-Mare), str. Horea, nr. 10
Kreisforum Kronstadt Demokratisches Forum Der Deutschen In Kreis Kronstadt (FDGR Județean Brașov)	Brașov (Brașov), str.Gh. Baiulescu, 500107
Kreisforum Bihor (FDGR Județean Bihor)	Oradea (Bihor), str. Sulyok Istvan, nr. 23
Kreisforum Hermanstadt (FDGR Județean Sibiu)	Sibiu (Sibiu), str.I.E.A.Bielz, nr. 67
Kreisforum Maramureș (FDGR Județean Maramureș)	Baia Mare (Maramureș), str.V. Lucaciu, nr. 47
Kreisforum Sălaj (FDGR Județean Sălaj)	Zalău (Sălaj),str. 22 Decembrie, nr. 47
DFDR - Zentrum Forum Schassburg (FDGR Forumul Central Sighișoara)	Sighișoara (Mureș), str. Muzeului, nr. 6, 545400
Zentrumsforum Neumarkt (FDGR Forumul Central Târgu-Mureș)	Târgu-Mureș (Mureș), str. Bolyai 36, 540067
Zentrumsforum Bacău (FDGR Forumul Central Bacău)	Bacău (Bacău), str. Miron Costin, bl. 4, sc. A, ap. 4., 600160
Zentrumsforum Bistritz (FDGR Forumul Central Bistrița)	Bistrița (Bistrița-Năsăud), B-dul Republicii, nr. 43, 420044
Zentrumsforum Brad (FDRG Forumul Central Brad)	Brad (Hunedoara) str. Gen. Milea 1, bl.D2, ap.27, 335300
Zentrumsforum Broos (FDRG Forumul Central Orăștie)	Orăștie (Hunedoara), str. L. Blaga, nr. 6, 335700
Zentrumsforum București (FDGR Forumul Central București)	București, str. Batiștei, nr. 15, 020932
Zentrumsforum Craiova (FDGR Forumul Central Craiova)	Craiova (Dolj), str. Mihai Viteazul, nr. 10, 200417
Zentrumsforum Deva (FDRG Forumul Central Deva)	Deva (Hunedoara), str. Avram Iancu, bl.H1, 330025
Zentrumsforum Galatz (FDGR Forumul Central Galați)	Galați (Galați), str. Arieșului, nr. 6, 800112
Zentrumsforum Hermanstadt (FDRG Forumul Central Sibiu)	Sibiu (Sibiu), str. Gen. Magheru, nr. 1-3, 55003
Zentrumsforum Hunedoara (FDRG Forumul Central Hunedoara)	Hunedoara, str. Revoluției, nr. 5, 331115
Zentrumsforum Jassy (FDGR Forumul Central Iași)	Iași, str. 14 Decembrie 1989, nr. 2B, 700123
Zentrumsforum Kalan (FDRG Forumul Central Călan)	Călan (Hunedoara), str. Unirii, nr. 4, ap.4, 333500
Zentrumsforum Klausenburg (FDRG Forumul Central Cluj)	Cluj-Napoca (Cluj), str. Memorandumului, nr. 8, 400114
Zentrumsforum Konstanza (FDGR Forumul Central Constanța)	Constanța, str. Sarmisegetuza, nr. 8, 900670
Zentrumsforum Lupeni (FDGR Forumul Central Lupeni)	Lupeni (Hunedoara), str. Bărbăteni, bl. 59/31, 335600
Zentrumsforum Mediasch (FDGR Forumul Central Mediaș)	Mediaș (Sibiu), P-ța Regele Ferdinand I, nr. 25
Zentrumsforum Muhlbad (FDGR Forumul Central Sebeș)	Sebeș (Alba), str. L. Blaga, nr. 10
Zentrumsforum Petroschen (FDGR Forumul Central Petroșani)	Petroșani (Hunedoara), str. 1 Decembrie 1918, bl.90, ap. 41

Zentrumsforum Sankt Georghen (FDGR Forumul Central Sfântu Gheorghe)	Sfântu Gheorghe (Covasna), str. Sporturilor, nr. 13 bl.22, sc. B, ap.7
Zentrumsforum Sasisch Reen (FDGR Forumul Central Reghin)	Reghin (Mureș), str. Petru Maior, nr. 32
Saxonia Stiftung (Fundația Saxonia)	Brașov, str. Republicii, nr. 53/I, 500030
Sathmarer Stiftung fur Internationale Kooperation (Fundația Satmăreană și Transilvania de Nord de Cooperare Internațională)	Satu-Mare, str. Fragilor, nr. 1, 440073
ACI Bukowina Stiftung (Fundația ACI Bucovina)	Suceava, str. Armenească, nr. 16 A
Arbeitskreis Banat-JA (Centrul Cultural Banat JA)	Arad, str. T. Vladimirescu, nr. 17-19
Banater Verein für Internationale Kooperation „Banatia"	
(Asociația Bănățeană pentru Cooperare Internațională „Banatia")	Timișoara, str. Protopop G. Dragomir, nr. 2
Deutscher Jugendverein Siebenburgen (Organizația Tineretului German din Transilvania)	Sibiu, str. Gen. Magheru, nr. 1-3.
Deutsches Forum der Banater Jugend (Forumul German al Tineretului Bănățean)	Timișoara, str. Gheorghe Lazăr, nr. 10-12
Deutsches Staatstheater Temeswar (Teatrul German de Stat Timișoara)	Timișoara, str. Mărășești, nr. 2
Fundația Adam-Müller-Guttenbrunn (Fundația Adam-Müller-Guttenbrunn)	Timișoara, str. Gheorghe Lazăr, nr. 10-12
Jugendforum Bukarest (Forumul Tineretului German din București)	București, str. Batiștei, nr. 15
Jugendverein der Deutschen im Buchenland (Forumul Tineretului German din Bucovina)	Suceava, str. Armenească, nr. 16 A
Leserverein/Liedertafel Radautz (Grup vocal Rădăuți)	Rădăuți (Suceava), str. Eudoxiu Hurmuzache, nr. 13
Nikolaus Lenau Lyzeum (Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau")	Timișoara, str. Gheorghe Lazăr, nr. 2
Prof. Walter Dohr Stiftung Radautz (Fundația Prof. Walter Dohr Rădăuți)	Rădăuți (Suceava), Piața Unirii, nr. 19 beim Deutschen Haus
Samuel von Brukenthal Gymnasium (Colegiul Național „Samuel von Brukenthal")	Sibiu, P-ța Huet, nr. 5
Stefan-Jäger Stiftung (Fundația Stefan-Jäger)	Timișoara, str. Gheorghe Lazăr, nr. 10-12
Verein der Buchenlanddeutschen Radautz (Asociația Germanilor din Moldova)	Rădăuți (Suceava), Piața Unirii, nr. 19 beim Deutschen Haus
Verein für Internationale Kooperation „Transcarpatica" (Asociația pentru Cooperare Internațională „Transcarpatica")	București, sector 1, B-dul Iancu de Hunedoara, nr. 4, bl. H5, sc.1, et.2, ap. 6.
Studioul teritorial al Radiodifuziunii Române din Timișoara – redacția emisiunii în limba germană	Timișoara
Studioul teritorial TVR Timișoara - redacția emisiunii în limba germană	Timișoara

4. Instituțiile minorității ruso-lipovene

■ Cu ocazia recensământului din 2002, 35.791 de persoane s-au declarat ca fiind de etnie ruso-lipoveană. Dintre aceștia doar 56,5% trăiesc în sate, astfel încât populația lipoveană nu poate fi considerată o minoritate rurală. Ea formează majoritatea în doar trei comune, în care primăriile probabil funcționează ca instituții proprii. În schimb, în orașe formează rareori comunități mari. Excepție fac doar orașele Tulcea și Brăila unde există comunități cu aproximativ 3000 de membri, respectiv Târgu-Frumos și București cu comunități de aproximativ 1000 de membri.

Deși sunt ortodocși, din motive istorice religia lor diferă de ortodoxia românească, astfel că biserica lor, care folosește limba rusă în funcționarea internă, constituie probabil cea mai importantă instituție

proprie.⁷ Biserica Ortodoxă Rusă de Rit Vechi este alcătuită dintr-o mitropolie, cu sediul la Brăila, din trei eparhii (una pentru județul Brăila, cu sediul la Brăila, una în județul Tulcea, cu sediul la Slava și una pentru regiunea Moldova, cu sediul în Târgu-Frumos), având în total 37 parohii.

Deși mulți cunosc limba maternă (o variantă mai arhaică a limbii ruse, completată cu cuvinte împrumutate din limba ucraineană și limba română), învățământ în limba lipoveană nu există, ci se predă facultativ limba rusă. În educație, un rol important și-l asumă biserica, ce organizează cursuri de limbă pentru copii, tipărind regulat și abecedare.

Reprezentarea politică a minorității este realizată de către Comunitatea Rușilor Lipoveni din România (CRLR), care integrează 43 de organizații locale (conform website-ului organizației) și are sediul central în București. Pe lângă reprezentarea politică, CRLR desfășoară și o activitate culturală, editând o revistă lunară (revista „Kitej-Grad”, care apare la Iași) și revista „Zorile”. CRLR are și o organizație de tineret, Asociația Tinerilor Ruși Lipoveni din România, dintre filialele căreia mai activă pare a fi cea din București. Pe lângă cele menționate mai sus, funcționează și câteva fundații și asociații. Printre cele mai importante website-uri putem să le menționăm pe următoarele: <http://www.crlr.ro>, <http://www.atrlb.ro/>, <http://www.zorile.ro>.

Tabelul 6. Instituțiile minorității ruso-lipovene

Mitropolia Ortodoxă de Rit Vechi	Brăila, str. Zidari nr. 5
Obscina Russkih Lipovan v Rumani (Comunitatea Rușilor Lipoveni din România)	București, str. Dr. Rațiu, n 10, sector 1
Asociația Tinerilor Ruși Lipoveni din București	București, str. Dr. Rațiu, nr. 10
Fundația Nekrasovti	Sarichioi (Tulcea), nr. 462 C
Asociația Caritabilă Lotca	Tulcea, str. Frumoasă, nr. 6
Fundația Vasarikiom	Sarichioi (Tulcea)
Ansamblul „Ciubcik”	București
Ansamblul „Raduga”	Iași

5. Instituțiile minorităților turcă și tătară

■ Minoritățile turcă și tătară trăiesc în regiunea sud-estică a țării, majoritatea în județul Constanța. Instituțiile acestor minorități sunt parțial turce, respectiv tătare, parțial instituții comune, motiv pentru care le prezentăm împreună. Sistemul instituțional turco-tătar este determinat de concentrarea accentuată a populației într-un județ și în interiorul acestuia, mai precis, în municipiul Constanța. Totodată trebuie menționat că 78% dintre turci și 72% dintre tătari trăiesc în orașe.

Probabil că cea mai importantă instituție comună a acestor minorități este cea religioasă, Instituția centrală a acestui subsistem este Muftiatul Cultului Musulman, care se completează cu Liceul Teologic Musulman „Kemal Atatürk” (între timp devenit colegiu național). Fundația Taiba, o altă organizație religioasă, este, și ea, organizația tuturor musulmanilor din țară, precum sunt și Asociația Musulmanilor din România sau organizația femeilor musulmane - Asociația Surorilor Musulmane din Romania.⁸ Pe lângă colegiul național din Medgidia, care realizează și instruirea personalului instituțiilor religioase, este important de menționat și Liceul Internațional de Informatică din Constanța.

Reprezentarea politică a celor două minorități se realizează prin instituții separate.

7 În acest cadru nu prezentăm prezentăm istoria Bisericii Ortodoxe de Rit Vechi, care de altfel este destul de bine documentată. Vezi în această privință website-ul domeniului Culte al Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, <http://www.culte.ro>.

8 Unele dintre aceste organizații aparțin tuturor musulmanilor din țară, printre ei și diferitelor comunități etnice imigrante, definitiv sau provizoriu. Astfel, aceste organizații sunt doar parțial turco-tătare, iar în unele dintre ele prezența acestor minorități musulmane istorice este redusă (de ex. Liga Islamică și Culturală din România).

Tabelul 7. Instituțiile minorităților turcă și tătară

Romanya Müsülman Tatar Türklerinin Democrat Birliđi (Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România)	Constanța, str. Bogdan Vodă, nr. 75
Romanya Türk Demokrat Birliđi (Uniunea Democrată Turcă din România)	Constanța, str. Bogdan Vodă, nr. 75
RomanyaTürkiye Ticaret ve Sanayi Odasi (Camera de Comerț și Industrie România-Turcia)	București, B-dul Libertății, nr. 1, bl. A1, sc. 4 et. 4 ap. 83,
Fundația Tuna	București, B-dul Regina Maria, nr.34
Türk și Adamlari Dernegi (TIAD Asociația Oamenilor de Afaceri Turci din Dobrogea)	Constanța, B-dul I. C. Brătianu, nr. 7, etaj 1
Colegiul Național Kemal Atatürk	Medgidia, str. Română, nr. 2
Muftiatul Cultului Musulman din România	Constanța, Bd. Tomis, nr. 41
Fundația Taiba	Constanța, str. Maior Șofran, nr.11
Liceul Internațional de Informatică	Constanța, 900647, Bd. Tomis, nr.153
Asociația Musulmanilor din România	Constanța, str. Maior Șofran, nr.11
Asociația Surorilor Musulmane – Filiala București	București, str. Colentina, nr 373
Asociația Surorilor Musulmane – Filiala Constanța	Constanța, str. Maior Șofran ,nr.11
Liga Islamică și Culturală din România	București, str. Fabrica de Gheață, nr.14, sector 2

6. Instituțiile minorității sârbe

■ Minoritatea sârbă, ce înregistra în 2002 o populație de 22.561 de persoane, trăiește în primul rând în Banat, în aceeași proporție în sate ca și în orașe. Cea mai mare comunitate sârbească se găsește în Timișoara, urmată de cea din Moldova Nouă și din câteva sate, în cele din urmă formând uneori o majoritate locală (majoritate ușoară în Pojejena, 87,2% în Svințița). Minoritatea sârbă este alcătuită deci din comunități izolate geografic, cu câteva comunități urbane relativ mari printre ele.

Cea mai importantă instituție sârbească pare a fi Episcopia din România a Bisericii Ortodoxe Sârbe, care integrează practic întreaga minoritate. Aceasta este formată din trei protopopiate (Arad, Timișoara, Socol). Pe lângă cele 56 de parohii ale Bisericii funcționează și cinci mănăstiri, care constituie locuri de pelerinaj importante pentru sârbii din România. În cadrul parohiilor funcționează, de obicei, coruri bisericești, iar biserica editează și o revistă bisericească, „Glastnik” („Vestitorul”).

Minoritatea sârbă dispune și de un sistem de învățământ bine dezvoltat, cuprinzând unități de învățământ de la grădiniță până la școala generală, cât și un liceu sârbesc (în Timișoara). Catedrele de limbă și literatură sârbă ale universităților din Timișoara și București pot fi considerate de asemenea, instituții etnice importante.

În ceea ce privește reprezentarea politică este de menționat Uniunea Sârbilor din România, o uniune cu aproximativ 30 de organizații locale și cu o activitate culturală vastă, sub egida ei fiind editate două reviste, un săptămânal („Nașa Reci” – „Cuvântul Nostru”) și o revistă literară trimestrială („Cnivejni Jivot” – „Viața Literară”). Din subsistemul cultural fac parte căminele culturale din satele majoritar sârbești, dar și numeroase grupuri de dans. Printre instituțiile culturale, o importanță aparte o au redacțiile emisiunilor sârbești din studiourile teritoriale de radio și televiziune din Timișoara.

Tabelul 8. Instituțiile minorității sârbe

Episcopia Ortodoxa Sârbă de Timișoara	Timișoara, Piața Unirii, nr. 4
Protopopiatul Ortodox Sârb de Arad	Arad, Piața Sârbească, nr. 7-8
Protopopiatul Ortodox Sârb de Timișoara	Timișoara, str. Costache Negruzzi, nr. 5
Protopopiatul Ortodox Sârb de Socol	Moldova Veche (Caraș-Severin)
Mănăstirea Baziaș	Baziaș (Caraș-Severin), comuna Socol

Mănăstirea Bezdin	Bezdin (Arad), 317286, Of. Poștal Secusigiu
Mănăstirea Cusici	Cusici (Caraș-Severin)
Mănăstirea Sf. Gheorghe	Birda (Timiș)
Mănăstirea Zlatița	Zlatița (Caraș-Severin), Of. Poștal Socol
Universitatea de Vest Timișoara – Catedra de limba și literatură sârbă	Timișoara
Universitatea din București – Catedra de limba și literatură sârbă	București
Liceul Teoretic „Dositei Obradovici” – Timișoara	Timișoara
Liceul Teoretic Peciu Nou	Peciu Nou (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Crai Nou	Crai Nou (Timiș), comuna Giulvăz
Școala cu clasele I-IV, Beregsău Mic	Beregsău Mic (Timiș), comuna Săcălaz
Școala cu clasele I-IV, Divici	Divici (Caraș-Severin), comuna Pojejena
Școala cu clasele I-IV, Măcești	Măcești (Caraș-Severin), oraș Moldova Nouă
Școala cu clasele I-IV, Radimna	Radimna (Caraș-Severin,) comuna Pojejena
Școala cu clasele I-VIII, Saravale, ciclul primar	Saravale (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Belobreșca	Belobreșca (Caraș-Severin), comuna Pojejena
Școala cu clasele I-VIII, Câmpia	Câmpia (Caraș-Severin), comuna Socol
Școala cu clasele I-VIII, Cenei	Cenei (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Dinaș	Dinaș (Timiș), comuna Peciu Nou
Școala cu clasele I-VIII, Felnac	Felnac (Arad)
Școala cu clasele I-VIII, Foeni	Foeni (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Gelu	Gelu (Timiș), comuna Variaș
Școala cu clasele I-VIII, Liubcova	Liubcova (Caraș-Severin), comuna Berzasca
Școala cu clasele I-VIII, Nr. 1 Sănnicolau Mare	Sănnicolau Mare (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Pojejena	Pojejena (Caraș-Severin)
Școala cu clasele I-VIII, Sănmartinu Sârbesc	Sănmartinu Sârbesc (Timiș), comuna Peciu Nou
Școala cu clasele I-VIII, Sănpetru Mare	Sănpetru Mare (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Socol	Socol (Caraș-Severin)
Școala cu clasele I-VIII, Svinița	Svinița (Mehedinți)
Școala cu clasele I-VIII, Variaș	Variaș (Timiș)
Școala cu clasele I-VIII, Zlatița	Zlatița (Caraș-Severin), comuna Socol
Grădinița PN, Belobreșca	Belobreșca (Caraș-Severin), comuna Pojejena
Grădinița PN, Câmpia	Câmpia (Caraș-Severin), comuna Socol
Grădinița PN, Cenei	Cenei (Timiș)
Grădinița PN, Divici	Divici (Caraș-Severin), comuna Pojejena
Grădinița PN, Liubcova	Liubcova (Caraș-Severin), comuna Berzasca
Grădinița PN, Măcești	Măcești (Caraș-Severin), oraș Moldova Nouă
Grădinița PN, Moldova Veche	Moldova Veche (Caraș-Severin), oraș Moldova Nouă
Grădinița PN, Pojejena	Pojejena (Caraș-Severin)
Grădinița PN, Radimna	Radimna (Caraș-Severin), comuna Pojejena
Grădinița PN, Sănmartinu Sârbesc	Sănmartinu Sârbesc (Timiș), comuna Peciu Nou
Grădinița PN, Sănpetru Mare	Sănpetru Mare (Timiș)
Grădinița PN, Socol	Socol (Caraș-Severin)
Grădinița PN, Zlatița	Zlatița (Caraș-Severin), comuna Socol
Grădinița PP Nr. 14, Timișoara	Timișoara, B-dul 16 Decembrie 1989, nr. 28
Grădinița PP Nr. 9, Timișoara	Timișoara, strada Crișan, nr. 23
Uniunea Sârbilor din România	Timișoara, Piața Unirii 5, ap. 11, et. 1

Trupa de Teatru Amator Thalia	Timișoara
Ansamblul de Cântece și Dansuri Sfântul Sava	Sânnicolau Mare (Timiș)
Casa Memorială Dositei Obradovici	Ciacova (Timiș)
Centrul Cultural Belobreșca	Belobreșca (Caraș-Severin)
Centrul Cultural, Sânnicolau Mare	Sânnicolau Mare (Timiș)
Centrul Cultural Sf. Sava, Baziaș	Baziaș (Caraș-Severin)
Formațiunea Cultural-artistică Mladost	Timișoara
Formațiunea Cultural-artistică Zoa	Timișoara
Grupă de Teatru Amatoare în Belobreșca	Belobreșca (Caraș-Severin)
Grupul Școlar Industrial, Moldova Nouă	Moldova Nouă (Caraș-Severin), str. G. Coșbuc, nr. 1
Studioul teritorial al Radiodifuziunii Române din Timișoara – redacția emisiunii în limba sârbă	Timișoara
Studioul teritorial TVR Timișoara - redacția emisiunii în limba sârbă	Timișoara

7. Instituțiile minorității slovace

■ Aproximativ 60% din minoritatea slovacă trăiește în mediul rural, în primul rând în Banat, Bihor și Sălaj. Deși întreaga populație slovacă se concentrează într-o regiune destul de restrânsă, ea nu formează o majoritate regională. Nici în ceea ce privește majoritatea locală lucrurile nu sunt foarte diferite, minoritatea slovacă formând majoritate într-o singură comună și în doar câteva sate. În distribuția teritorială a populației un loc special îl ocupă orașul Nădlac, în care trăiește 22% din întreaga populație slovacă care alcătuiește 47% din întreaga populația a orașului.

În zona Bihorului și Sălajului slovacii sunt romano-catolici. Comunitățile lor aparțin de Episcopia de Oradea, episcopie care în această regiune funcționează ca biserică maghiară, dar în interiorul căreia comunitățile slovace mai mari formează parohii slovace, iar cele mai mici filii. În regiune funcționează nouă parohii de limbă slovacă. Slovacii din județele Timiș și Arad sunt de religie evanghelică, aparținând Bisericii Evanghelice Luterane, având o eparhie slovacă, cu sediul la Nădlac.

Minoritatea slovacă dispune și de un subsistem de învățământ dezvoltat, în România funcționând în prezent 32 de unități școlare cu predare în limba slovacă: două licee cu clasele I-XII (la Nădlac și Budoii), patru școli cu clasele I - VIII (Șinteu, Huta-Voivozi, Făgetu, Borod-Șerani), 16 școli primare și 10 grădinițe. Reprezentarea politică se realizează împreună cu cea a minorității cehe, printr-o organizație comună – Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România (UDSCR) cu sediul la Nădlac. Organizația are patru filiale regionale și un deputat comun. Slovacii și cehii trăind în zone diferite, organizațiile locale alcătuiesc filiale separate etnic, una cehă și trei slovace (filiala zonală Arad, filiala Timiș-Banat și respectiv filiala Bihor-Sălaj-Satu -Mare).

Printre instituțiile culturale se evidențiază redacțiile emisiunilor în limba slovacă ale studioului teritorial al radio-televiziunii din Timișoara. Trebuie menționate și câteva instituții economice care furnizează produse „slovace” (de pildă, o fabrică de salam din Nădlac, mai multe restaurante slovace) etc.

Tabelul 9. Instituțiile minorității slovace

Skolske Stredisko „J. Gregor Tajovsky” (Grupul Școlar „J. Gregor Tajovsky”)	Nădlac (Arad), Piața Unirii, nr. 2
Liceul „Jozef Kozacek”	Budoii (Bihor), nr. 78
Zakladna Skola I-IV. Cerpotok (Școala Primară I-IV Valea Cerului)	Valea Cerului (Bihor), com. Suplacu de Barcău
Skokka Cerpotok (Grădinița din Valea Cerului)	Valea Cerului (Bihor), com. Suplacu de Barcău
Slovenska Skokka Cislo 2 (Grădinița cu P.N. 2 Nădlac)	Nădlac (Arad), str. Dr. Martin Luther, nr. 144
Spolocnosi Pre Edukacni A Poradenstvo V Nadlacu (Asociația de Formare și Consiliere Nădlac)	Nădlac (Arad), str. G. Coșbuc, nr. 20

Protopopiatul Bisericii Evanghelice-Luterane Slovace	Nădlac (Arad), P-ța Unirii, nr. 1
Evangelicka Lutheranska Slovenska Cirkev (Parohia Bisericii Evanghelice-Luterane Nădlac)	Nădlac (Arad), P-ța Unirii, nr. 9
Parohia Bisericii Evanghelice-Luterane Butin	Nădlac (Arad), str. George Coșbuc, nr. 50
Parohia Bisericii Evanghelice-Luterane Vucova	Vucova (Timiș), str. Vasile Lucaciu, nr. 54,
Parohia Bisericii Evanghelice-Luterane Semleacu Mare	Semleacu Mare (Timiș), nr. 101,
Evangelicka Spolocnosi Diakonia" (Asociația Evanghelică „Diaconia”)	Nădlac (Arad), Piața Unirii, nr. 9
Čirkev Katolícka Suplacu de Barcău (Parohia Romano-Catolică Suplacu de Barcău)	Suplacu de Barcău (Bihor)
Farnas Katolícka Čerpotok (Parohia Romano-Catolică Valea Cerului)	Valea Cerului (Bihor), com. Suplacu de Barcău
Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România - Filiala Zonală Arad	Nădlac (Arad)
Demokratický Zväz Slovákov A Čechov v Rumunsku - Bihorská Oblast' (Župy Bihor, Sălaj a Satu Mare) (Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România - Filiala Zonală Bihor-Sălaj- Satu-Mare)	Valea Cerului (Bihor), com. Suplacu de Barcău
Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România - Filiala Zonală Timiș-Banat	Timișoara
Parlamentná Kancelária Adrian Miroslav Merka poslanec DZSČR (Birou Parlamentar al Deputatului Adrian Miroslav Merka, deputat UDSCR)	Com. Suplacu de Barcău (Bihor), Piața Republicii, nr. 33A
Trupa de dans „Cervovina”	Valea Cerului (Bihor), com. Suplacu de Barcău
Studioul teritorial TVR Timișoara - emisiune în limba slovacă	Timișoara
Studioul teritorial al Radiodifuziunii Române din Timișoara - emisiune în limba slovacă	Timișoara
Slovenske Muzeum Nadlacu (Muzeul Slovacilor din Nădlac)	Nădlac (Arad), str. Jozef Gregor Tajovszky
P.F. Grílias Onea Zelka	Nădlac (Arad), str. Mărășești, nr. 1
Restauracia Koliba (Restaurantul Koliba)	Nădlac (Arad), str. Independenței, nr. 136
A.F. Pavel si Andrea - Tradycne Vyrokby Zo Sălașu (A.F. Pavel si Andrea - Produse Tradiționale de la Sălaj)	Nădlac (Arad), str. Războieni, nr. 4

8. Instituțiile minorității bulgare

■ Minoritatea bulgară din România trăiește în două zone ale țării: majoritatea în Banat, iar o mai mică parte, în sudul României. În comuna bănățeană Dudeștii Vechi, bulgarii formează o majoritate de 51%, care nu este însă de ajuns pentru ca instituțiile de stat să funcționeze ca instituții etnice proprii. Totuși, acest centru de comună poate fi considerat un centru al sistemului instituțional al minorității bulgare, în care funcționează unități de învățământ ale acestei minorități începând cu grădinița până la liceu, un muzeu etnografic bulgar precum și mai multe grupuri artistice. Un alt loc important, din punct de vedere instituțional, îl constituie Timișoara, oraș în care se află sediul central al Uniunii Bulgare din România, dar și alte instituții culturale ale acestei minorități.

Bulgarii din sudul țării au o organizație politică aparte, Comunitatea „Brastvo” a Bulgarilor din Romania, organizație de care se leagă de asemenea mai multe instituții culturale.

Tabelul 10. Instituțiile minorității bulgare

Uniunea Bulgară Democrată din România	București, str. Doamnei, nr. 18, sector 3
Muzeul Minorității Bulgare	Dudeștii-Vechi (Timiș), str. Principală nr. 235, 307150
Balgarsku Druzstvu Ud Banat - Rumanija (Uniunea Bulgară din Banat - România)	Timișoara (Timiș), Piața Unirii, nr. 14

Rapsod Maria Hailemas	Arad (Arad)
Comunitatea „Brastvo” a Bulgarilor din România	București
Liceul „Hristo Botev”	București, str. Semicercului, nr.12, sector 1
Liceul „Sf. Chiril și Metod”	Dudeștii Vechi (Timiș)
Revista „Nasa Glas”	Timișoara (Timiș), Piața Unirii, nr. 14
Revista „Literaturna Miseli/Gândul Literar”	Timișoara (Timiș), Piața Unirii, nr. 14
Revista „Balgarska zornita / Luceafărul bulgar”	București
Ansamblul „Slavjak”	Timișoara (Timiș), Piața Unirii, nr. 14
Ansamblul „Palucenka”	Dudeștii Vechi (Timiș)
Ansamblul „Bisnuvenka”	Dudeștii Vechi (Timiș)
Corul „Jaku Ronkov”	Dudeștii Vechi (Timiș)
Ansamblul „Vince”	Deta (Timiș)
Ansamblul „Brest”	Breștea (Timiș)
Ansamblul „Mladost”	Breștea (Timiș)
Ansamblul „Balgarce”	Vinga (Timiș)
Școală Generală Denta	Denta (Timiș)
Școală Generală Vinga	Vinga (Timiș)
Grădiniță Vinga	Vinga (Timiș)
Grădiniță Dudeștii Vechi	Dudeștii Vechi (Timiș)

9. Instituțiile minorității croate

■ Distribuție geografică a minorității croate este concentrată, în mare parte, în două comune învecinate, teritorii în care această etnie formează o majoritate aproape exclusivă. În afară de aceste comune mai există două comunități însemnate: cea din Timișoara și cea din Reșița, însă putem susține că cele două comune concentrează întregul sistem instituțional croat. În acestea, primăriile, dar și instituțiile aparținătoare acestora (căminele culturale, bibliotecile comunale), parohiile catolice locale, unitățile școlare locale, de care aparțin mai multe grupuri culturale, pot fi considerate instituții proprii minorității croate. Reprezentarea politică este realizată de către Uniunea Croaților din România, uniunea fiind cea care editează și o revistă.

Tabelul 11. Instituțiile minorității croate

Zajednistvo Hrvata U Rumunjskoj (Uniunea Croaților din România)	Carașova (Caraș-Severin), nr. 22
Dvojezicna Rumunysko-Hrvatska Gimnazia Karasevo (Liceul Bilingv Româno-Croat Carașova)	Carașova (Caraș-Severin), str. Școlii, nr. 1
Rimo Katolicka Zupa „Marija Gospa Snjezna” (Parohia Romano-Catolică „Maria Zăpezii”)	Reșița (Caraș-Severin), str. Traian Lalescu, nr. 34
Karasevska Zora Kud Kulturno Umiednicko Drusdvo (Formația artistică „Karasevska Zora”)	Carașova (Caraș-Severin), nr. 22, 657032
Revista „Hrvatska Grančica”	Carașova (Caraș-Severin)
Ansamblul de Dansuri Populare Mladost	Clocotici (Caraș-Severin)
Cercul de Teatru al Școlii din Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Clubul de Sport al Școlii din Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Biblioteca Comunală Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Școala nr.2 Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Osnovna Škola Nermet (Școală Bilingvă Nermet)	Nermed (Caraș-Severin)

Osnovna Škola Jabalče (Școală Bilingvă Iabalcea)	Iabalcea (Caraș-Severin)
Osnovna Škola Lupac (Școală Bilingvă Lupac)	Lupac (Caraș-Severin)
Osnovna Škola Vodnik (Școală Bilingvă Vodnic)	Vodnic (Caraș-Severin)
Osnovna Škola Ravnik (Școală Bilingvă Rafnic)	Rafnic (Caraș-Severin)
Osnovna Škola Klokočič (Școală Bilingvă Clocotici)	Clocotici (Caraș-Severin), nr. 178
Grădinița nr.1 Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Grădinița nr.2 Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Grădinița Iabalcea	Iabalcea (Caraș-Severin)
Grădinița Nermet	Nermed (Caraș-Severin)
Grădinița Lupac	Lupac (Caraș-Severin)
GrădinițaRafnic	Rafnic (Caraș-Severin)
Grădinița Vodnic	Vodnic (Caraș-Severin)
Grădinița Clocotici	Clocotici (Caraș-Severin)
Ziarul „Vita Catolica Banatus”	Reșița (Caraș-Severin)
Corul bisericesc	Reșița (Caraș-Severin)
Parohia Romano-Catolică Carașova	Carașova (Caraș-Severin)
Parohia Romano-Catolică Lupac	Lupac (Caraș-Severin)
Dom Kulture Karasevo (Căminul Cultural Carașova)	Carașova (Caraș-Severin)
Dom Kulture Nermed (Căminul Cultural Nermed)	Nermed (Caraș-Severin)
Dom Kulture Jabalče (Căminul Cultural Iabalcea)	Iabalcea (Caraș-Severin)
Dom Kulture Lupac (Căminul Cultural Lupac)	Lupac (Caraș-Severin)
Dom Kulture Klokočič (Căminul Cultural Clocotici)	Clocotici (Caraș-Severin)
Dom Kulture Ravnik (Căminul Cultural Rafnic)	Rafnic (Caraș-Severin)
Dom Kulture Vodnik (Căminul Cultural Vodnic)	Lupac (Caraș-Severin)

10. Instituțiile minorității elene

■ Minoritatea greacă este relativ mică, dispersată în mediul urban, doar 20% din populație trăind la sat. Cea mai mare parte din populația ce trăiește în mediul rural o regăsim în comuna Izvoarele, unde constituie o treime din populația locală. Putem afirma că populația greacă din România trăiește deci, în mod caracteristic, în comunități mici orășenești, de câteva sute de membri.

Cea mai importantă instituție a minorității grecești este Uniunea Elenă din România, cu 20 de organizații locale, care asigură și reprezentarea politică a minorității. Restul instituțiilor grecești se leagă de această uniune: redacția revistei „Elpis” ține de filiala centrală, teatrul „Elpis” și ansamblul „Elpis” de filiala din Constanța, iar ansamblul Olympos de filiala din Galați.

Tabelul 12. Instituțiile minorității elene

Uniunea Elenă din România	București, str. Vasile Alecsandri nr. 8
Uniunea Elenă din România – Pitești	Pitești (Argeș), str. Sfânta Vineri, bl. D26, 110024
Uniunea Elenă din România – Onești	Onești (Bacău), str. Păcii, bloc 11, ap. 14, 601021,
Uniunea Elenă din România – Brăila	Brăila (Brăila),str. Călărași, nr. 3, 810017
Uniunea Elenă din România – Brașov	Brașov (Brașov),str. Barițiu, nr. 12, 500025
Uniunea Elenă din România – Cluj-Napoca	Cluj-Napoca (Cluj), B-dul Eroilor, nr. 21-23, 400129
Uniunea Elenă din România – Constanța	Constanța (Constanța)str. Aristide Karatzali, nr.14
Uniunea Elenă din România – Târgoviște	Târgoviște (Dâmbovița), Aleea Trandafirilor, bl. 13, ap. 4
Uniunea Elenă din România – Craiova	Craiova (Dolj),Dezrobirii, bl. F3, ap. 3, 200676

Uniunea Elenă din România – Calafat	Calafat (Dolj), str. Tudor Vladimirescu, nr. 10, 205200
Uniunea Elenă din România – Galați	Galați (Galați), str. Labirint, nr. 1, 800016
Uniunea Elenă din România – Giurgiu	Giurgiu (Giurgiu), str. Verii, nr. 34B, 080406
Uniunea Elenă din România – Iași	Iași (Iași), str. 14 Decembrie 1989, nr. 2 bis, 700123
Uniunea Elenă din România – Drobeta Turnu Severin	Drobeta Turnu Severin (Mehedinți), str. Corneliu Savoiu nr.3, bl. A1, sc.1, parter, ap.2, 220191
Uniunea Elenă din România – Piatra-Neamț	Piatra Neamț (Neamț), B-dul Decebal, nr. 9, bl. 2, ap. 4, 610012
Uniunea Elenă din România – Roman	Roman (Neamț), str. Rahovei, nr.1, 610012
Uniunea Elenă din România – Ploiești	Ploiești (Prahova), Logofătu Tăutu, nr. 5, et.2, 100062
Uniunea Elenă din România – Tulcea	Tulcea (Tulcea), 820137, str. Trandafirilor, nr. 3
Uniunea Elenă din România – Izvoarele	Izvoarele (Tulcea)
Uniunea Elenă din România – Sulina	Sulina (Tulcea), Strada a doua, nr.189, 825400
Uniunea Elenă din România – Bârlad	Bârlad (Vaslui), str. Vasile Pârvan, nr. 32, 731102
Uniunea Democrată a Elenilor din Izvoarele	Izvoarele (Tulcea)
Revista „Elpis” („Speranța”)	București, str. V. Alecsandri, nr. 8, sectorul 1, OP 22
Ansamblul „Elpis”	Constanța (Constanța), str. Aristide Karatzali, nr.14
Teatrul „Elpis”	Constanța (Constanța), str. Aristide Karatzali, nr.16
Ansamblul Olympos	Galați (Galați), str. Labirint, nr. 1, 800016

11. Instituțiile minorității evreiești

■ Minoritatea evreiască trăiește aproape exclusiv în mediul urban (97%) și are cel mai înalt nivel de educație dintre minorități. Cea mai importantă instituție a minorității este uniunea congregațiilor religioase („Federația Comunităților Evreiești din România”). Organizațiile locale ale comunităților locale – uneori extrem de reduse – sunt „moștenite” din perioada anterioară Holocaustului, sistemul instituțional fiind astfel deosebit de dezvoltat în raport cu dimensiunea actualmente redusă a minorității. Această federație este și cea care realizează reprezentarea politică a evreilor.

Din punct de vedere lingvistic, minoritatea evreiască a asimilat cultura majorității locale (în cea mai mare parte a țării cultura română, iar în unele părți ale Transilvaniei cultura maghiară), așa încât instituțiile lor laice funcționează în limba majorității, adică cel mai adesea în română, ca urmare, programele lor adresându-se și majoritarilor.

Tabelul 13. Instituțiile minorității evreiești

Federația Comunităților Evreiești din România	București, Sf. Vinerii 9-11, 030202
Centrul pentru Studiarea Evreilor din România	București, Mamulari 4
Asociația Evreilor din România Victimele Holocaustului	București, Vasile Adamache, nr. 11, sector 3
Beit HaSefer Lauder-Reut (Liceul Lauder-Reut)	București, Iuliu Barasch, nr. 15, sector 3
Federația Comunităților Evreiești din România – Editura „Hasefer”	București, Vasile Adamache 11, 030783
Revista „Realitatea Evreiască”	București, str. Popa Nan, nr. 70
Fundația pentru Încurajarea Culturii Evreiești și Israeliene	București, str. Moliere, nr. 2
Muzeul de Istorie a Evreilor din România	București, str. Mămulari, nr. 3
Muzeul Holocaustului din România	București, str. Vasile Adamache, nr. 6, 030783
Forumul „B'nai B'rith” „Dr. Moses Rosen” Fundație	București, str. Vasile Adamache, nr 11, cod 030783
Teatrul Evreiesc de Stat	București, str. Iuliu Barasch, nr. 15
Centrul Comunitar Evreiesc	București, str. Popa Soare, nr. 18

Comunitatea Evreiască București	București
Comunitatea evreilor Alba Iulia	Alba Iulia (Alba), str.Tudor Vladimirescu, nr. 4
Comunitatea Evreiască Arad	Arad (Arad), str. Tribunalul Dobra, nr. 10
Muzeul Comunității Evreilor din Bacău	Bacău (Bacău), str. Gh. Apostu, nr. 11
Comunitatea Evreiască Bacău	Bacău (Bacău), str. Gh. Apostu, nr. 11
Comunitatea Evreiască Baia-Mare	Baia Mare (Maramureș), str. Someșului, nr. 3
Comunitatea Evreiască Bârlad	Bârlad (Vaslui), str. Sf. Ilie, 5
Comunitatea Evreiască Bistrița	Bistrița (Bistrița-Năsăud), str. General Grigore Bălan, nr. 9
Comunitatea Evreiască Botoșani	Botoșani (Botoșani), str. 1 Decembrie, nr. 54
Comunitatea Evreiască Brașov	Brașov (Brașov), str. Poarta Schei, nr. 27
Comunitatea Evreiască Brăila	Brăila (Brăila), str. Petru Maior, nr. 14
Comunitatea Evreiască Câmpulung Moldovenesc	Câmpulung Moldovenesc (Suceava), str. Dimitrie Cantemir, nr. 8
Comunitatea Evreilor Cluj-Napoca	Cluj-Napoca (Cluj),str. Tipografiei, nr. 25
Comunitatea Evreiască Constanța	Constanța (Constanța), str. Sarmisegetuza, nr. 3
Comunitatea Evreiască Craiova	Craiova (Dolj)
Comunitatea Evreilor Dej	Dej (Cluj), str. Înfrățirii, nr. 8
Comunitatea Evreilor Deva	Deva (Hunedoara)
Comunitatea Evreiască Dorohoi	Dorohoi (Botoșani)
Comunitatea Evreiască Fălticeni	Fălticeni (Suceava)
Comunitatea Evreiască Foșani	Foșani (Vrancea)
Comunitatea Evreilor din Galați	Galați (Galați), str. Dornei, nr. 7-11
Comunitatea Evreiască Huși	Huși (Vaslui)
Muzeul Comunității Evreilor din Iași	Iași (Iași), str. Elena Doamna, nr. 15
Comunitatea Evreiască Iași	Iași (Iași), str. Elena Doamna, nr. 15
Comunitatea Evreiască Lugoj	Lugoj (Timiș), str. Cuza Vodă, nr. 10
Comunitatea Evreiască Onești	Onești (Bacău)
Comunitatea Evreiască Oradea	Oradea (Bihor), str. Mihai Viteazul, nr. 4
Comunitatea Evreiască Piatra Neamț	Piatra Neamț (Neamț)
Comunitatea Evreiască Pitești	Pitești (Argeș)
Comunitatea Evreiască Ploiești	Ploiești (Prahova)
Comunitatea Evreiască Râmnicu Vâlcea	Râmnicu Vâlcea (Vâlcea)
Comunitatea Evreiască Rădăuți	Rădăuți (Suceava)
Comunitatea Evreiască Reșița	Reșița (Caraș-Severin), str. Mihai Viteazu, nr. 8
Comunitatea Evreiască Roman	Roman (Neamț)
Comunitatea Evreilor Satu-Mare	Satu-Mare (Satu-Mare), str.Decebal, nr.4/a, 440007
Comunitatea Evreiască Sibiu	Sibiu (Sibiu), str. Blănarilor,nr. 15
Comunitatea Evreilor din Sighet	Sighetu Marmației (Maramureș), Str. Basarabiei, nr. 8-10, 435500
Casa Memorială Elie Wiesel	Sighetul Marmației (Maramureș), str. Tudor Vladimirescu, nr. 1
Comunitatea Evreiască Suceava	Suceava (Suceava), str. Armenească,nr. 8
Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord	Șimleul Silvaniei (Sălaj), Piața 1 Mai, nr. 1
Comunitatea Evreiască Târgu-Mureș	Târgu Mureș (Mureș), str. Aurel Filimon, nr. 23
Comunitatea Evreiască Târgu Neamț	Târgu Neamț (Neamț)
Comunitatea Evreilor Tecuci	Tecuci (Galați), str. Bran, nr. 13
Comunitatea Evreilor din Timișoara	Timișoara (Timiș), str. Gheorghe Lazăr, nr. 5
Comunitatea Evreilor Tulcea	Tulcea (Tulcea), str. Unirii, nr. 2, bl. B2, sc. A, ap. 3, 820156
Comunitatea Evreiască Vatra Dornei	Vatra Dornei (Suceava),str. M. Eminescu, nr. 54

Comunitatea Evreiască Vatra Dornei	Vatra Dornei (Suceava), str. M. Eminescu, nr. 54
Comunitatea Evreilor Tulcea	Tulcea (Tulcea), str. Unirii, nr. 2, bl. B2, sc. A, ap. 3, 820156
Comunitatea Evreiască Vatra Dornei	Vatra Dornei (Suceava), str. M. Eminescu, nr. 54

12. Instituțiile minorității cehe

■ Minoritatea cehă este relativ mică, două treimi din această populație trăind în mediul rural (68%). Deși populația este concentrată teritorial în Banat, respectiv în câteva sate cu o majoritate cehă, ea nu formează o majoritate în nicio unitate administrativă. Filialele regionale și locale ale organizației politice comune cu slovacii funcționează ca instituții cehe în localitățile cehilor. Majoritatea lor sunt catolici, așa încât, în mediul majoritar românesc, parohiile lor funcționează de asemenea ca instituții minoritare. Instituțiile de învățământ pot funcționa rareori ca instituții proprii, în schimb, în satele cu majoritate cehă funcționează mai multe organizații culturale cehe (ansambluri artistice).

Tabelul 14. Instituțiile minorității cehe

Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku (Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România) Filiala Zonală Banat	Moldova Nouă (Caraș-Severin), str. Nicolae Bălcescu, nr. 10A, 325500
Biroul Parlamentar al Deputatului Adrian Miroslav – Merka	Moldova Nouă (Caraș-Severin), str. Nicolae Bălcescu, nr. 10A, 325500
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Berzasca (UDSCR – Berzasca)	Berzasca (Caraș-Severin), str. Principală, nr. 153, 327052
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Caransebes (UDSCR – Caransebes)	Caransebeș (Caraș-Severin), str. George Buitu, bl. 2, sc. B, ap. 9, 325400
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Svânta Elena (UDSCR – Svânta Elena)	Sfânta Elena (Caraș-Severin), str. Principală, nr. 70, 361161 (comuna Coronini)
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Baile Herculane (UDSCR – Baile Herculane)	Băile Herculane (Caraș-Severin), str. Trandafirilor, bl. 11, sc. A, ap. 13, 325200
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Lucova (UDSCR – Lucova)	Lucova (Caraș-Severin), str. Dunării, nr. 140, 327029 (com. Berzasca)
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Nova Moldova (UDSCR – Moldova Nouă)	Moldova Nouă (Caraș-Severin), str. Nicolae Bălcescu, nr. 13, 325500
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Sumita (UDSCR – Sumita)	Sumita (Caraș-Severin), str. Principală, nr. 32, 327242 (com. Lapusnicel)
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Orsova (UDSCR – Orsova)	Orșova (Mehedinți), str. Crizantemelor, bl. 19, ap. 12, 225200
Demokratický Svaz Slováku A Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Zlatita (UDSCR – Zlatița)	Zlatita (Caraș-Severin), str. Principală nr. 37, 327445 (com. Socol)
Demokratický Svaz Slováků a Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Gerník (UDSCR – Gârnici)	Gârnici (Caraș-Severin)
Demokratický Svaz Slováků a Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Bigr (UDSCR – Bigăr)	Bigăr (Caraș-Severin)
Demokratický Svaz Slováků a Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Reșița (UDSCR – Reșița)	Reșița (Caraș-Severin)
Demokratický Svaz Slováků a Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Rovensko (UDSCR – Ravensca)	Ravensca (Caraș-Severin)
Demokratický Svaz Slováků a Čechů v Rumunsku – Místní Organizace Eibenthal (UDSCR – Eibenthal)	Eibenthal (Mehedinți), com. Dubova
Velvyslanectví České Republiky v Rumunsku (Ambasada Republicii Cehi în România)	București, str. Ion Ghica, nr. 11
Centrul Cultural Ceh	București, str. Ion Ghica, nr. 11

Biserica Romano-Catolică din satul Sfânta Elena	Sfânta Elena (Caraș-Severin), (com. Coronini)
Biserica Romano-Catolică din satul Zlatița	Zlatița (Caraș-Severin), (com. Socol)
Biserica Romano-Catolică din Moldova Nouă	Moldova Nouă (Caraș-Severin)
Biserica Romano-Catolică din Gârnic	Gârnic (Caraș-Severin)
Biserica Romano-Catolică din satul Ravensca	Ravensca (Caraș-Severin), (com. Șopotu Nou)
Biserica Romano-Catolică din satul Lucova	Lucova (Caraș-Severin), (com. Berzasca)
Biserica Romano-Catolică din satul Berzasca	Berzasca (Caraș-Severin)
Biserica Romano-Catolică din comuna Bigăr	Bigăr (Caraș-Severin)
Biserica Romano-Catolică din satul Ebenthal	Ebenthal (Mehedinți), com. Dubova
Zbor Bapstistu Ze Svate Heleni (Biserica Baptistă din Satul Sfânta Elena)	Sfânta Elena (Caraș-Severin), str. Principală, nr. 164, 327161 (comuna Coronini)
Ansamblul „Helovanka”	Sfânta Elena (Caraș-Severin), (com. Coronini)
Muzeul Etnografic Ceh din Ravensca	Ravensca (Caraș-Severin), (com. Șopotu Nou)
Formația de Muzică Populară Cehă „Bohemia”	Gârnic (Caraș-Severin)
Societatea Culturală și Științifică „Ivan Krasko”	Nădlac (Arad), str. Independenței, nr. 36, 315500
Societatea Culturală și Științifică „Ivan Krasko”	Nădlac (Arad), str. Independenței, nr. 36, 315500

13. Instituțiile minorității poloneze

■ Minoritatea poloneză este formată din aproximativ 3000-3500 persoane (3559 conform recensământului din 2002). Majoritatea trăiesc dispersați pe teritoriul României, o concentrare a populației existând doar în două comune din Suceava. În aceste două comune trăiește aproximativ 40% din populația totală, în unele sate formând și majoritatea. Totuși, în unitățile administrative respective, polonezii sunt în minoritate.

Reprezentarea politică a polonezilor este realizată de către Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski”, cu sediul la Suceava. Uniunea are organizații locale în aproape fiecare localitate în care există comunități poloneze istorice. Uniunea, respectiv organizațiile locale ale acesteia desfășoară o bogată activitate culturală.

Tabelul 15. Instituțiile minorității poloneze

Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski”	Suceava (Suceava), str. Ioan Vodă Viteazu, nr. 5, 720034
Revista „Polonus”	Suceava (Suceava), str. Ioan Vodă Viteazu, nr. 5, 720034
Asociația Polonezilor din Solonetul Nou	Solonetul Nou
Ansamblul folcloric „Soloncanka”	Solonetul Nou
Asociația Polonezilor din Poiana	Poiana Micului (Suceava)
Ansamblul folcloric „Mala Pojana”	Poiana Micului (Suceava)
Asociația Polonezilor din Pleșa	Pleșa (Suceava)
Asociația Polonezilor din Păltinoasa	Păltinoasa (Suceava)
Asociația Polonezilor din Gura Humorului	Gura Humorului (Suceava)
Asociația Polonezilor din Cacica	Cacica (Suceava)
Asociația Polonezilor de Ajutor Frățesc din Bulai	Bulai (Suceava)
Casa Polonă Ruda	Vicșani (Suceava)
Asociația Polonezilor din Siret	Siret (Suceava)

14. Instituțiile minorităților italiene

■ Minoritatea italiană din România este formată din imigranți italieni sosiți în țară în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului XX, populație careia i s-au alăturat și imigranții

perioadei postcomuniste. Datorită condițiilor de imigrare, italienii de astăzi trăiesc majoritatea în orașe (87,5%). Ei nu formează o majoritate locală nici în satele în care trăiesc în număr mai mare, astfel încât nu putem vorbi de primăria italiană și, din cauza dimensiunii mici a comunităților, nici susținerea unor instituții culturale mai mari nu este posibilă. Învățământul în limba italiană se realizează într-un liceu din București, a cărui secție italiană poate fi considerată o instituție italienească.

Fiind de religie romano-catolică, ei fac parte de obicei din bisericile locale romano-catolice, care în majoritatea cazurilor nu sunt instituții etnice proprii. Pot fi considerate instituții italienești două parohii: o parohie din București și parohia romano-catolică din Greci.

Cea mai importantă instituție etnică a italienilor este Asociația Italianilor din România (ROASIT), care asigură și reprezentarea parlamentară a minorității. În afară de aceasta, mai funcționează și asociații culturale în Greci și în București.

Tabelul 16. Instituțiile minorității italiene

Asociația Italianilor din România, filiala Bacău	Bacău (Bacău), str. Ana Ipătescu, nr. 3, et. 2, ap. 7
Associazione Italiani della Romania (ROASIT) Amicizia Banat - Oțelu Roșu	Oțelu Roșu (Caraș-Severin), str. Rozelor, nr. 7, bl. G1, et. 1, ap. 6, 325700
Associazione Italiani della Romania (ROASIT) Filiala „Casa Italia” Galați	Galați (Galați), str. Sf. Spiridon, nr. 30, cam. 14
Asociația Italianilor din România Filiala „Casa Italia” Galați	Târgoviște (Dâmbovița), str. Matei Basarab, nr.40
Asociația Italianilor din România ROASIT, filiala din comuna Albești	Albești (Argeș), str. Sorin Moisescu, nr. 403, 117025
Filiala RO.AS.IT. Brașov	Brașov (Brașov), str. Parcul Mic, nr. 4
Filiala RO.AS.IT. Albești Muscel	Albești Muscel (Craiova), str. Principală, nr. 10
Filiala RO.AS.IT. Craiova	Craiova (Dolj), str. Arieș, bl. B, sc.1, ap.1
Filiala RO.AS.IT. Iași	Iași (Iași), str. T. Vladimirescu, nr. 2
Filiala RO.AS.IT. Timișoara	Timișoara (Timiș), str. George Coșbuc, nr. 1
Associazione Culturale degli Italiani „Santa Lucia” della Provincia di Tulcea (Asociația Culturală „Sf.Lucia” a Italianilor din județul Tulcea)	Greci (Tulcea), str.Florilor, nr. 16
Parohia Italiană „Santa Lucia”	Greci (Tulcea), str. Florilor, nr. 16
Biserica Italiană din București	București, Bulevardul Nicolae Bălcescu, nr. 28
Trupa de dans „Siamo di nuovo insieme” Iași	Iași (Iași), str. Drobeta, nr. 3, bl. Q7, sc. A, ap. 1
Revista „Siamo di nuovo insieme”	București, str. Lipsani, nr. 19, et. 1
COASIT - Comitato Assistenza Italiani	București, str. Lipsani, nr. 19, et. 1, camera 103
Liceul teoretic „Dante Alighieri”	București, Aleea Fuiorului, nr.9
Trupa de Dans „Siamo di nuovo insieme” Iași	Iași (Iași), str. Drobeta, nr. 3, bl. Q7, sc. A, ap. 1

15. Instituțiile minorității armenie

■ Minoritatea armeană, relativ mică numeric (în 2002, 1780 de persoane s-au declarat de etnie armeană), trăiește dispersată pe întreg teritoriul țării, aproape exclusiv în orașe (în proporție de 98,4%). Datorită asimilării lingvistice puternice, bisericile proprii, Biserica Apostolică Armeană, respectiv Biserica Armeano-Catolică (în Transilvania), joacă un rol deosebit în păstrarea identității acestei minorități. Astfel, aceste biserici sunt probabil cele mai importante instituții etnice ale armenilor din România.

Pe lângă bisericile menționate, un rol deosebit în organizarea vieții minoritare îl are Uniunea Armenilor din România (UAR), care asigură și reprezentarea politică a minorității. Această organizație susține mai multe alte instituții și organizează evenimente culturale.

În cazul câtorva comunități armenie din Transilvania, UAR-ul nu are filială (este cazul comunităților de limbă maternă maghiară). În aceste comunități, viața minoritară este organizată de către diferite organizații civile.

Tabelul 17. Instituțiile minorității armenie

Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület (Asociația Culturală Armeano-Maghiară din Târgu-Mureș)	Târgu-Mureș (Mureș), str. Busuiocului, nr. 46/48
Fundația Armeană	Dumbrăveni (Sibiu), str. Dobrogeanu Gherea, nr. 4, 455500
Școala Armeană de Duminică Mikasian-Kesimian	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43
Romanio Haioc Miutiuna Cluj (Uniunea Armenilor din România – Cluj)	Cluj-Napoca (Cluj), str. Brâncuși, nr. 202, sc. 6, ap. 96,400462
Ararat	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43, sector 2
No Ghiank (Viața Nouă)	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43, sector 2
Romanio Haiot Miutiun (Uniunea Armenilor din România)	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43, sector 2
A Csíkkörzeti Magyar-Örmények Szentháromság Alapítványa (Fundația Sfânta Treime a Armenilor de Limba Maghiară din Zona Ciucului)	Miercurea Ciuc (Harghita), str. Szasz Endre
Romániai Katolikus Örmények Ordinariátusa (Ordinariatul Armenilor Catolici din România)	Gherla (Cluj), str. Ștefan cel Mare, nr. 5, 405300
Armenia Örménymagyar Baráti Társaság (Armenia – Societate de Prietenie Armeano-Maghiară)	Cluj-Napoca (Cluj), str. Dornei, nr. 30, 400171
Rumanio Haiuț Miutun Pitești (Uniunea Armenilor din România – Pitești)	Pitești (Argeș)
Rumanio Haiuț Miutun Gherla (Uniunea Armenilor din România Gherla)	Gherla (Cluj)
Pro Armenia Művelődési Alapítvány (Fundația Pro Armenia)	Gherla (Cluj), str. Crișan, nr. 32, 405300
Örmény-Katolikus Egyház Szamosújvár (Biserica Armeano-Catolică din Gherla)	Gherla (Cluj)
Rumanio Haiuț Miutun Constanța (Uniunea Armenilor din România – Constanța)	Constanța (Constanța), B-dul Carol I, nr. 43, 020911
Biserica Apostolică Armeană din Constanța	Constanța (Constanța), strada Callatis, nr. 1 900744
Rumanio Haiuț Miutun Galați (Uniunea Armenilor din România Galați)	Galați (Galați)
Biserica Apostolică Armeană din Galați	Galați (Galați)
Örmény-Katolikus Egyház Gyergyószentmiklós (Biserica Armeano-Catolică din Gheorgheni)	Gheorgheni (Harghita), P-ța Petofi Sandor, nr. 4., 535500
Rumanio Haiuț Miutun Iași (Uniunea Armenilor din România – Iași)	Iași (Iași)
Biserica Apostolică Armeană din București	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43, sector 2
Biserica Apostolică Armeană din București	București (Ilfov), B-dul Carol I, nr. 43, sector 2

16. Instituțiile minorității albaneze

■ Nu avem date statistice referitoare la numărul albanezilor din România, deoarece la ultimele recensăminte albanezii au fost incluși în categoria „alte etnii”. Din alte surse știm însă că în 2002, cca 500 de persoane s-au declarat de etnie albaneză. Liderii minorității estimează numărul lor la cca. 10 000.

Din punct de vedere geografic, majoritatea albanezilor trăiește în orașe din sudul României, mai ales în București. Majoritatea nu vorbesc limba albaneză, astfel că învățământ în albaneză nu există. De asemenea, nu există nici instituții religioase albaneze. Aproximativ jumătate dintre albanezi sunt ortodocși, aparținând Bisericii Ortodoxe Române, fără a avea un vicariat albanez. Aceeași situație o găsim și în cazul albanezilor musulmani, ei aparținând Muftiatului Musulman Român, tot fără cadru instituțional propriu.

Astfel, viața instituțională a albanezilor se restrânge practic la două organizații culturale, care rivalizează în privința reprezentării albanezilor în parlament. Una dintre aceste organizații este Uniunea Culturală a Albanezilor din România (UCAR), reprezentând minoritatea până în anul 2000. Cealaltă este

Asociația Liga Albaneză din România (ALAR), care-i reprezintă pe albanezi începând cu anul 2000. Aceste organizații realizează și activități culturale: de ALAR ține o formație de dans, „SERENADA”, o editură („PRIVIREA”) și o revistă („Prietenul albanezului”). UCAR este editorul revistei „Albanezul – Sqipetari”.

Merită menționată și o instituție economică, cofetăria „La atletul albanez” din Slatina, cu o istorie destul de îndelungată.

Tabelul 18. Instituțiile minorității albaneze

Shorata Lidnja e Shqiptare Ve Te Rumanise (Asociația Liga Albanezilor din România)	București (Ilfov), str. Lirei, nr. 15, ap. 17, et. 2
Asociația Liga Albanezilor din România – Filiala Craiova	Craiova (Dolj)
Uniunea Culturală a Albanezilor din România	București (Ilfov), str. Walter Mărăcineanu.nr. 13, sector 1, et. 3, camera 264
Editura Privirea	București (Ilfov), str. Mihai Bravu, nr. 88 A, bl. P7A, ap. 2
Ansamblul de cântece și dansuri „Serenada”	București (Ilfov), str. Lirei, nr. 15, ap. 17, et. 2
Cofetăria „La atletul albanez”	Slatina, str. Dinu Lipatti, nr. 25, 230086
Cercul Doamnelor Albaneze	

17. Instituțiile minorității rutene

Tabelul 19. Instituțiile minorității rutene

Культурне Товариство Русинів Поманії(Uniunea Culturală a Rutenilor din România)	Deva (Hunedoara), B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 23, 330025
Ansamblul „Holuboc” din Peregu Mare	Peregu Mare (Arad)
Ansamblul „Lastivocica” din Dărmănești	Dărmănești (Suceava)
Grupul Vocal Rutean din Dărmănești	Dărmănești (Suceava)

18. Instituțiile minorității macedonene

Tabelul 20. Instituțiile minorității macedonene

Asociația Macedonenilor din România	București (Ilfov), str. Masaryk, nr. 5
-------------------------------------	--

Anexă

Figura 1. Tipul instituțiilor minoritare (N=145) nonprofit

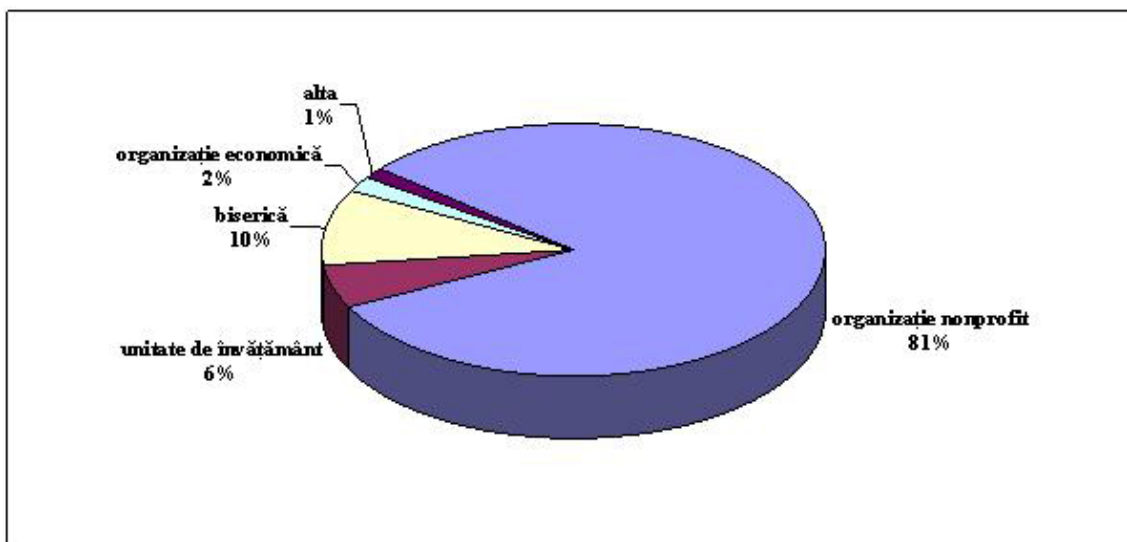

Figura 2. Structura sectorului nonprofit minoritar, după forme organizaționale

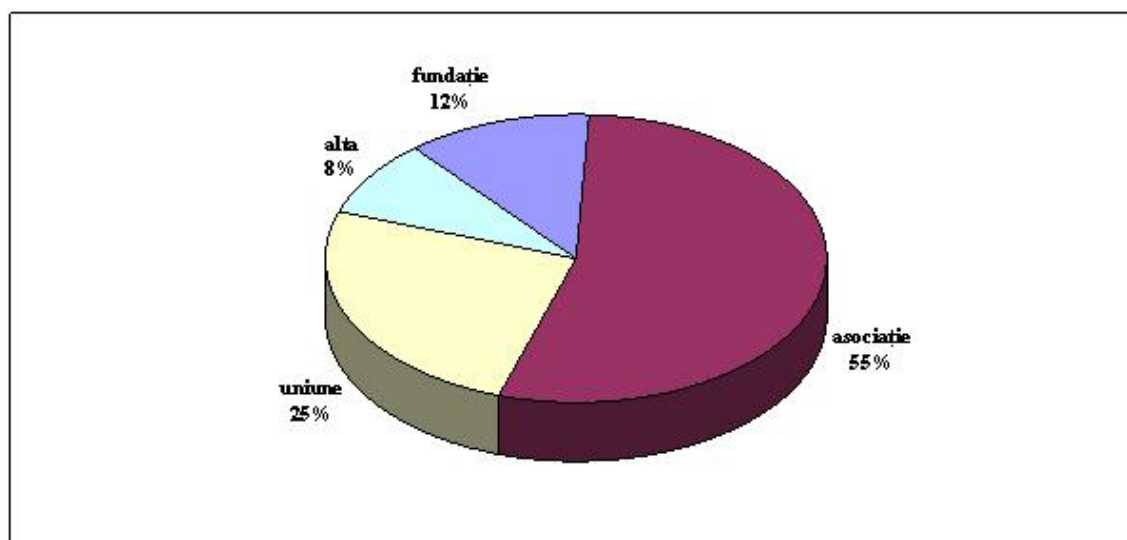

Figura 3. Surse de finanțare din anul precedent și cea mai importantă dintre aceste surse (%)

	Au primit finanțare	Cea mai importantă sursă
Finanțări de la stat - de drept	29,7	23,7
Finanțări prin programe de cereri de finanțare - din resurse externe	21,2	10,2
Finanțări prin programe de cereri de finanțare - din resurse interne	22,0	6,8
Sponsorizări	28,0	5,9
Finanțări de la stat - pe bază de proiect de finanțare	16,1	5,1
Finanțări prin programe de cereri de finanțare - din resurse UE	7,6	4,2
Venituri proprii - din taxele de membru	27,1	4,2
Donații ale persoanelor fizice - din străinătate	11,9	2,5
Donații ale persoanelor fizice - din țară	20,3	2,5
Venituri proprii - din activități economice proprii	6,8	2,5
Venituri proprii - din propriile manifestări/servicii	11,9	0,8
Din redirectionarea a 2% din impozit	5,1	0,0
Finanțări din partea bisericilor	0,0	0,0
Din alte resurse	14,4	7,6

Figura 4. Structura sectorului nonprofit după activitate (%)

Domeniu de activitate	Activitate principală	Activitate secundară	Total
Cultură	41,1	14,7	55,7
Apărarea și promovarea drepturilor omului etc.	20,5	21,3	41,9
Educație, cercetare	17,0	13,3	30,3
Asistență socială	4,5	20,0	24,5
Activitate religioasă	7,1	2,7	9,8
Sport, timp liber, educație	1,8	8,0	9,8
Sănătate	1,8	5,3	7,1
Economie, dezvoltare locală și comunitară	1,8	4,0	5,8
Distribuire de ajutoare, promovarea voluntariatului	0,9	2,7	3,6
Relații internaționale	0,9	2,7	3,6
Protecția mediului	1,8	1,3	3,1
Altele	0,9	4,0	4,9
TOTAL	100,0	100,0	

Bibliografie

ÁGH, Attila

1999 *Civil társadalom és korai konszolidáció az EU-csatlakozás jegyében Magyarországon*. In: *Magyar és európai civil társadalom*, Pécs.

CSATA – KISS, D. – KISS, T.

2005 Az erdélyi magyar kulturális intézményrendszeréről. In: Blénesi-Mandel-Szarka (eds.) *A kultúra világa. A határon túli magyar kulturális intézményrendszer*. MTA-KI, Budapest.

EPURE, Carmen – ȚIGĂNESCU, Oana – VAMEȘU, Anuța

2001 *Romanian Civil Society: An Agenda for Progress. A Preliminary Report on the Civicus Index on Civil Society Project in Romania*. Civicus Index on Civil Society Occasional Paper Series, Volume 1, Issue 9.

EVERS, Adalbert – LAVILLE, Jean-Louis (2004) *Defining the third sector in Europe*. In: Ever, A – Laville, J.L. (eds.) *The Third Sector in Europe*. Edward Elgar, Cheltenham – Northampton.

KISS, Dénes

2007 A romániai magyar civil szféra 2006-ban. In: Bodó Barna (ed.) *Romániai Magyar Évkönyv 2006*. Temesvár: Marineasa Kiadó, (p.117-130).

KISS, Dénes

2006 Az erdélyi magyar civil szféráról. *Civil Szemle* 2006/2.

PRALONG, Sandra

2004 *For Love or Profit? NGOs and the Development of Romanian Civil Society*. In: Carey, Henry (ed.) *Romania Since 1989: Politics, Economics and Society*. Lanham, Boulder, New York, Toronto, Oxford: Lexington Books.

SALAMON, Lester M. – SOKOLOWSKI, S.Wojciech – LIST, Regina (2003) *Global Civil Society. An Overview*. The Johns Hopkins University Institute for Policy Studies, Center for Civil Society Studies, Baltimore

TOQUEVILLE, A.

1997 *Politikai és civil szervezetek viszonya Amerikában*. In: Korunk, 1995/11.
Tvedt, Terje (1997) *Angels of Mercy or Developmental Diplomats?* Oslo.

VEDINAȘ, Traian

2001 *Introducere în sociologia rurală*. Editura Polirom, Iași.

DESPRE INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

ABOUT THE ROMANIAN INSTITUTE FOR RESEARCH ON NATIONAL MINORITIES

A NEMZETI KISEBBSÉGKUTATÓ INTÉZETRŐL

INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE (ISPMN) funcționează ca instituție publică și ca personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea

Departamentului pentru Relații Interetnice. Sediul Institutului este în municipiul Cluj-Napoca.

■ Scop și activități de bază

Studierea și cercetarea inter- și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, studierea aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România.

■ Direcții principale de cercetare

Schimbare de abordare în România, în domeniul politicilor față de minoritățile naționale: analiza politico-instituțională a istoriei recente;

Dinamica etno-demografică a minorităților din România;

Revitalizare etnică sau asimilare? Identități în tranziție, analiza transformărilor identitare la minoritățile etnice din România;

Analiza rolului jucat de etnicitate în dinamica stratificării sociale din România;

Patrimoniul cultural instituțional al minorităților din România;

Patternuri ale segregării etnice;

Bilingvismul: modalități de producere, atitudini și politici publice;

Noi imigranți în România: modele de încorporare și integrare.

The ROMANIAN INSTITUTE FOR RESEARCH ON NATIONAL MINORITIES (RIRNM) is a legally constituted public entity under the authority of the Romanian Government. It is based in Cluj-Napoca.

■ Aim

The inter- and multidisciplinary study and research of the preservation, development and expression of ethnic identity, as well as social, historic, cultural, linguistic, religious or other aspects of national minorities and of other ethnic communities in Romania.

■ Major research areas

Changing policies regarding national minorities in Romania: political and institutional analyses of recent history;

Ethno-demographic dynamics of minorities in Romania;

Identities in transition – ethnic enlivening or assimilation? (analysis of transformations in the identity of national minorities from Romania);

Analysis of the role of ethnicity in the social stratification dynamics in Romania;

The institutional cultural heritage of minorities in Romania;

Ethnic segregation patterns;

Bilingualism: ways of generating bilingualism, public attitudes and policies;

Recent immigrants to Romania: patterns of social and economic integration.

A kolozsvári székhelyű, jogi személyként működő NEMZETI KISEBBSÉGKUTATÓ INTÉZET (NKI) a Román Kormány hatáskörébe tartozó közintézmény.

■ Célok

A romániai nemzeti kisebbségek és más etnikai közösségek etnikai identitásmegőrzésének, -változásainak, -kifejeződésének, valamint ezek szociológiai, történelmi, kulturális, nyelvészeti, vallásos és más jellegű aspektusainak kutatása, tanulmányozása.

■ Főbb kutatási irányvonalak

A romániai kisebbségpolitikában történő változások elemzése: jelenkortörténetre vonatkozó intézmény-politikai elemzések;

A romániai kisebbségek népességdemográfiai jellemzői;

Átmeneti identitások – etnikai revitalizálás vagy asszimiláció? (a romániai kisebbségek identitásában végbemenő változások elemzése);

Az etnicitás szerepe a társadalmi rétegződésben;

A romániai nemzeti kisebbségek kulturális öröksége;

Az etnikai szegregáció modelljei;

A kétnyelvűség módozatai, az ehhez kapcsolódó attitűdök és közpolitikák;

Új bevándorlók Romániában: társadalmi és gazdasági beilleszkedési modellek.

A apărut/Previous/Megjelent

■ Nr. 1

Kiss Tamás – Csata István: *Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice. Evolution of the Hungarian Population from Romania. Results and Methodological Problems*

■ Nr. 2

Veres Valér: *Analiza comparată a identității minorităților maghiare din Bazinul Carpatic. A Kárpát-medencei magyarok nemzeti identitásának összehasonlító elemzése*

■ Nr. 3

Fosztó László: *Bibliografie cu studiile și reprezentările despre romii din România – cu accentul pe perioada 1990–2007*

■ Nr. 4

Remus Gabriel Anghel: *Migrația și problemele ei: perspectiva transnațională ca o nouă modalitate de analiză a etnicității și schimbării sociale în România*

■ Nr. 5

Székely István Gergő: *Soluții instituționale speciale pentru reprezentarea parlamentară a minorităților naționale*

■ Nr. 6

Toma Stefânia: *Roma/Gypsies and Education in a Multiethnic Community in Romania*

■ Nr. 7

Marjoke Oosterom: *Raising your Voice: Interaction Processes between Roma and Local Authorities in Rural Romania*

■ Nr. 8

Horváth István: *Elemzések a romániai magyarok kétnyelvűségéről*

■ Nr. 9

Rudolf Gräf: *Palatele țigănești. Arhitectură și cultură*

■ Nr. 10

Tódor Erika Mária: *Analytical aspects of institutional bilingualism. Reperele analitice ale bilingvismului instituțional*

■ Nr. 11

Székely István Gergő: *The representation of national minorities in the local councils – an evaluation of Romanian electoral legislation in light of the results of the 2004 and 2008 local elections. Reprezentarea minorităților naționale la nivel local – O evaluare a legislației electorale românești pe baza rezultatelor alegerilor locale din 2004 și 2008*

■ Nr. 12

Kiss Tamás – Barna Gergő – Sólyom Zsuzsa: *Erdélyi magyar fiatalok 2008. Közvélemény-kutatás az erdélyi magyar fiatalok társadalmi helyzetéről és elvárásairól. Összehasonlító gyorsjelentés. Tinerii maghiari din Transilvania 2008. Anchetă sociologică despre starea socială și așteptările tinerilor maghiari din Transilvania. Dimensiuni comparative*

■ Nr. 13

Yaron Matras: *Viitorul limbii Romani: către o politică a pluralismului lingvistic*

■ Nr. 14

Sorin Gog: *Cemeteries and dying in a multi-religious and multi-ethnic village of the Danube Delta*

■ Nr. 15

Irina Culic: *Dual Citizenship Policies in Central and Eastern Europe*

■ Nr. 16

Mohácsék Magdolna: *Analiza fi nanțurilor alocate organizațiilor minorităților naționale*

■ Nr. 17

Gidó Attila: *On Transylvanian Jews. An Outline of a Common History*

■ Nr. 18

Kozák Gyula: *Muslims in Romania: Integration Models, Categorization and Social Distance*

■ Nr. 19

Iulia Hossu: *Strategii de supraviețuire într-o comunitate de romi. Studiu de caz. Comunitatea „Digului”, Orăștie, județul Hunedoara*

■ Nr. 20

Székely István Gergő: *Reprezentarea politică a minorităților naționale în România*

■ Nr. 21

Peti Lehel: *Câteva elemente ale schimbării perspectivei religioase: secularizarea, transnaționalismul și adoptarea sectelor în satele de ceangăi din Moldova. Transnational Ways of Life, Secularization and Sects. Interpreting Novel Religious Phenomena of the Moldavian Csángó Villages*

■ Nr. 22

Sergiu Constantin: *Tirolul de Sud – un model de autonomie și conviețuire?*

■ Nr. 23

Jakab Albert Zsolt: *Organizarea memoriei colective în Cluj-Napoca după 1989*
The Organization of Collective Memory by Romanians and Hungarians in Cluj-Napoca after 1989

■ Nr. 24

Peti Lehel: *Apariția Fecioarei Maria de la Seuca – în contextul interferențelor religioase și etnice*
The Marian Apparition from Seuca/Szőkefalva in the Context of Religious and Ethnical Interferences

■ Nr. 25

Könczei Csongor: *De la Kodoba la Codoba. Despre schimbarea identității etnice secundare într-o familie de muzicanți romi dintr-un sat din Câmpia Transilvaniei*
Hogyan lett a Kodobákból Codoba? Másodlagos identitásváltások egy mezőségi cigánymuzsikus családnál

■ Nr. 26

Marius Lazăr: *Semantică socială și etnicitate. O tipologie a modurilor identitare discursive în România*

■ Nr. 27

Horváth István (coord.)– Veress Ilka – Vitos Katalin: *Közigazgatási nyelvhasználat Hargita megyében az önkormányzati és a központi kormányzat megyszintű intézményeiben*
Utilizarea limbii maghiare în administrația publică locală și în instituțiile deconcentrate din județul Harghita

■ Nr. 28

Sarău Gheorghe: *Bibliografie selectivă privind rromii (1990 - 2009)*

■ Nr. 29

Livia Popescu – Cristina Raț – Adina Rebeleanu: *„Nu se face discriminare!“... doar accesul este inegal. Dificultăți în utilizarea serviciilor de sănătate de către populația romă din România*
„No discrimination!“ Just unequal access... Barriers in the use of health-care services among the Romanian Roma

■ Nr. 30

Kiss Tamás – Veress Ilka: *Minorități din România: dinamici demografice și identitare*

■ Nr. 31

Sólyom Zsuzsa: *Anchetă sociologică – Coeziune socială și climat interetnic în România, octombrie – noiembrie 2008*

■ Nr. 32

Könczei Csongor: *Művészeti szakoktatás avagy műkedvelő hagyományörzés? Helyzetkép a romániai magyar iskolai néptáncoktatásról*

■ Nr. 33

Veress Ilka: *Strategiile de reproducere culturală ale minorității armene din România*